

RAPORT

O STANIE GMINY CEDRY WIELKIE ZA ROK 2023

Szanowni Państwo,

Na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609), Wójt zobowiązany jest do opracowania raportu o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Rada Gminy Cedry Wielkie będzie rozpatrywać raport podczas sesji. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadzona zostanie debata, w której głos mogą zabierać również Mieszkańcy.

Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos podczas debaty powinien złożyć do przewodniczącej rady, najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy, zgłoszenie poparte podpisami co najmniej 20 osób. Maksymalna liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15. Są oni dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania zgłoszeń.

Wójt Gminy Cedry Wielkie
Dawid Pietrucha

1. Zarządzanie Gminą

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie klientom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową.

Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową - dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów i obronności.

1.1 Władze Gminy

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu.

Funkcję Wójta w 2023 roku sprawował Janusz Goliński.

Urząd Gminy wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych gminie w drodze zawartych porozumień.

W skład kierownictwa urzędu wchodzi Zastępca Wójta – **Piotr Jaśniewski**, Sekretarz Gminy – **Elżbieta Prymaczek**, Skarbnik Gminy – **Beata Banasiowska**, Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego – **Ewelina Paracka**.

1.2 Rada Gminy

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym. Począwszy od roku 2018, wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu gminy, uchwalanie budżetu gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców.

Radę Gminy w Cedrach Wielkich tworzy 15 radnych.

W skład Rady wchodzi:

Justyna Słowińska - Przewodnicząca Rady Gminy Cedry Wielkie

Emilia Cyman - Zastępca Przewodniczącej Rady Gminy

Alicja Benedyk - Zastępca Przewodniczącej Rady Gminy

Andrzej Kubiak, Maria Pomirska, Anna Moritz, Adam Sala, Henryk Zięba,

Dorota Zwolak, Wojciech Mańkiewicz, Leszek Koszałka, Grzegorz Nec, Bożena Myszk

Jarosław Karnat i Zbigniew Zalas.

Radni współpracują w ramach 6 komisji stałych:

Komisja Budżetu i Finansów

Komisja Rewizyjna

Komisja Rolnictwa i Ochrony Środowiska

Komisja Strategii i Rozwoju Gminy

Komisja Zdrowia, Oświaty, Kultury i Sportu

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji

Zestawienie dokumentów programowych Gminy Cedry Wielkie

Lp.	Nazwa strategii, programu, planu	Nazwa aktu wprowadzającego	Czas obowiązywania
1	Strategia Rozwoju Gminy Cedry Wielkie na lata 2016 – 2030	Uchwała RG Nr XIV/113/2016 z dnia 3.02.2016 r.	2016 – 2030
2	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Cedry Wielkie	Uchwała RG Nr XLVI/358/2023 z dnia 13.10.2023 r. . (ujednolicona wersja)	Od 2023
3	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Cedry Wielkie	Uchwała RG Nr XVII/165/2021 z dnia 18.03.2021 r	Plan na okres co najmniej 15 lat, aktualizacja raz na 3 lata
4	Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2023-2026	Uchwała RG Nr XLVIII/381/2023 z dnia 20.12.2023 r.	2023 – 2026
5	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla gminy Cedry Wielkie na lata 2016 - 2026	Uchwała RG Nr XIX/158/16 z dnia 21 06. 2016 r.	2016 – 2026
6	Roczny program współpracy Gminy Cedry Wielkie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	Uchwała RG Nr XXXVIII/278/2022 z dnia 22.11.2022 r.	I-XII.2023
7	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Cedry Wielkie	Uchwała RG Nr XVI/130/2020 z dnia 01.07.2020 r.	Od 01.10.2020 r.
8	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2023-2025	Uchwała RG Nr XL/292/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r.	2023-2025
9	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2023.	Uchwała RG Nr XXX/226/21 z dnia 22 grudnia 2021 r.	2021-2023
10	Gminny Program Wspierania Rodziny oraz rozwoju pieczy zastępczej dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2021-2023.	Uchwała RG Nr XXX/227/2021 z dnia 22 grudnia 2021 r.	2021-2023
11	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	Uchwała RG XIX/163/16 z dnia 21 czerwca 2016 r.	2016-2020 z perspektywą do 2030 r.
12	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Cedry Wielkie na lata 2017-2032	Uchwała RG XXXV/227/17 z dnia 15 grudnia 2017 r.	2017-2032
13	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2023-2027 z perspektywą do 2030 r.	Uchwała XLII/323/123 z dnia 29 marca 2023 r.	2023-2027 z perspektywą do 2030 r.
14	Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Cedry Wielkie	Uchwała RG Nr XLII/321/23 z dnia 29 marca 2023 r.	2023
15	Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów pobierających naukę w szkołach, dla których Gmina Cedry Wielkie jest organem prowadzącym	Uchwała RG nr IX/85/2019 z dnia 18 grudnia 2019 r.	od 2019
16	Wieloletni programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Cedry Wielkie na lata 2023-2028	Uchwała RG Nr XLI/316/2023 z dnia 28 lutego 2023 r.	2023-2028

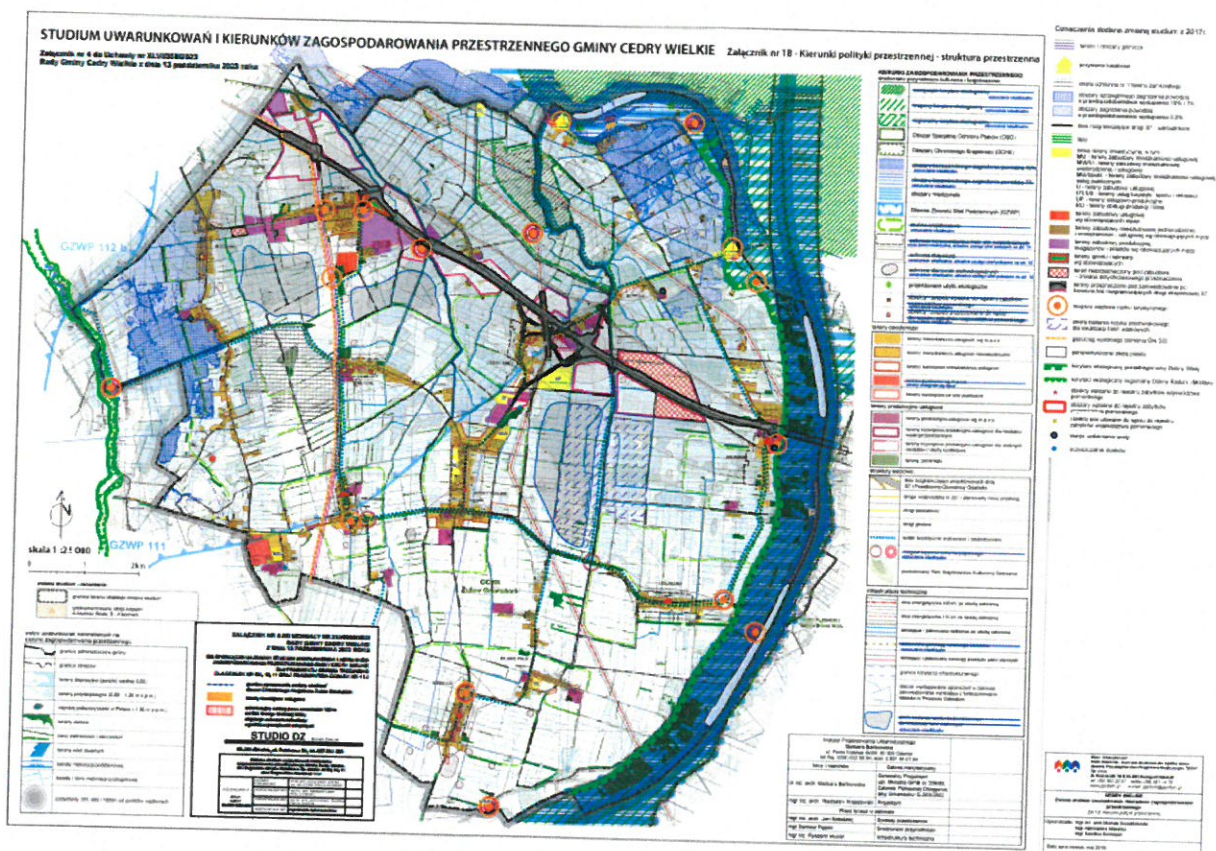
1.3 Zagospodarowanie Przestrzenne

Urząd Gminy w Cedrach Wielkich realizuje zadania należące do samorządu gminy działając w oparciu o przyjęte dokumenty programowe w postaci strategii, programów i planów:

1. Strategia Rozwoju Gminy Cedry Wielkie na lata 2016 – 2030.
2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Cedry Wielkie.
3. Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Cedry Wielkie.
4. Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2023 – 2026
5. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla gminy Cedry Wielkie na lata 2016 – 2026.

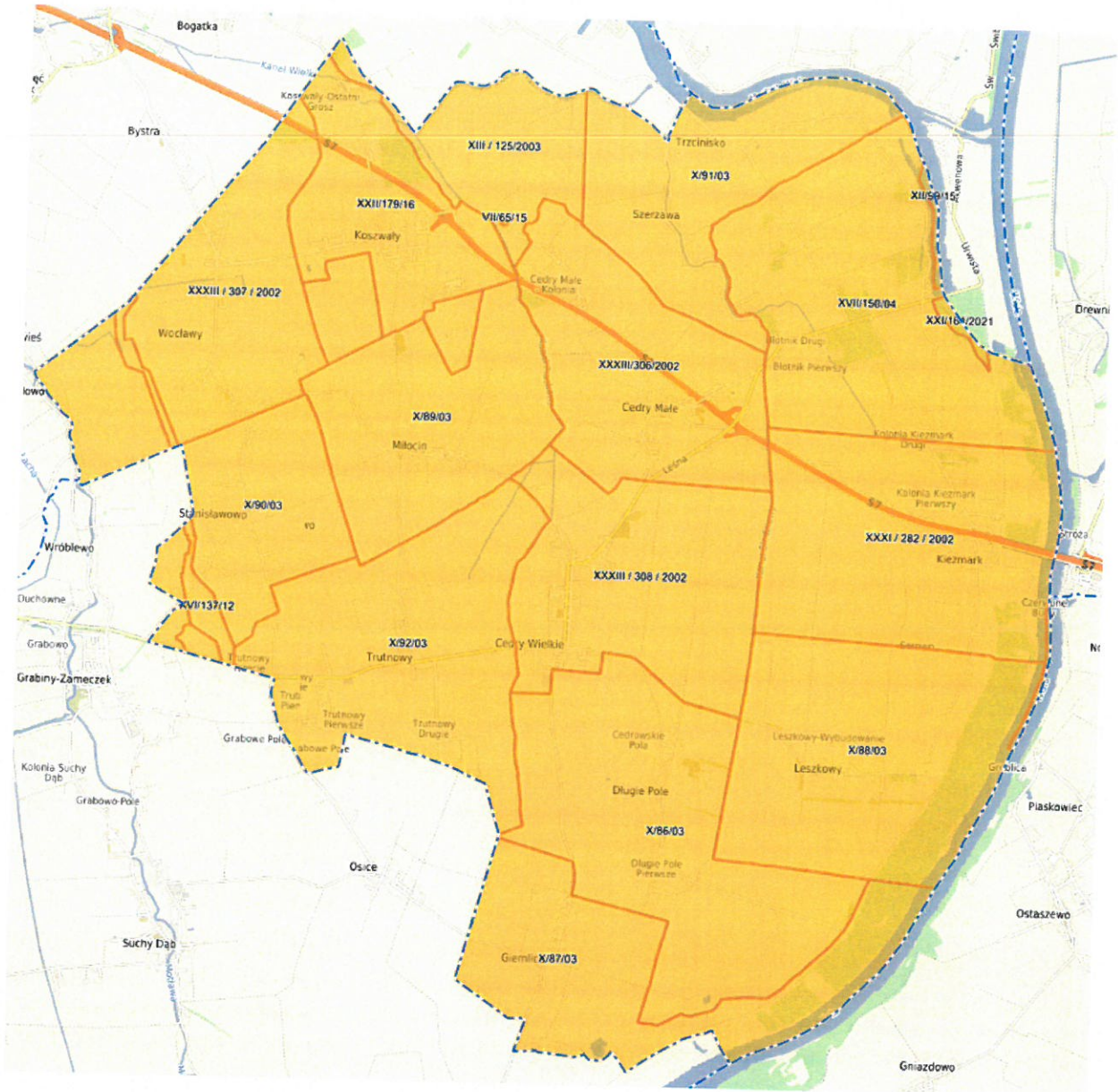
Podstawowy zarys i kierunki zagospodarowania gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całej gminy. Istotą studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, w oparciu o diagnozę uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

Cały obszar Gminy Cedry Wielkie objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dbając o interes mieszkańców oraz przedsiębiorców Gminy Cedry Wielkie, prowadzone są obecnie prace nad sporządzeniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 271/9 w Trutnowy oraz dla działek nr 40/4, 42, 41, 40/3, 40/1 w Cedrach Wielkich.

Obowiązujące MPZP:

1.4 Urząd Stanu Cywilnego

Statystyki Urzędu Stanu Cywilnego

Wyszczególnienie	Ilość
Liczba urodzeń w 2023 r.:	51
- dziewczynki	17
- chłopcy	34
Zawarte małżeństwa w tym:	102
- konkordatowe	47
- cywilne	49
- zagraniczne	8
Liczba zgonów mieszkańców Gminy	61
Ilość par małżeńskich odznaczonych medalami za długoletnie pożycie małżeńskie	11
Ilość wyroków rozwodowych wpisanych do ksiąg małżeństw	18

Praktyką Urzędu Gminy w Cedrach Wielkich jest organizowanie uroczystości dla par małżeńskich obchodzących jubileusz złotych i diamentowych godów. Medalami, które przyznaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, „Za długoletnie pożycie małżeńskie”, odznaczono w 2023 r. 11 par małżeńskich.

2. Demografia

Zgodnie z danymi Ewidencji Ludności w Gminie Cedry Wielkie zameldowanych jest 6.585 osób. (stan na 31.12.2023r.).

Podstawowe dane, dotyczące ludności Gminy przedstawiono w poniższych tabelach.

Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	
6585	3263	3322	53,1	101,80

Wiek w latach	Kobiety	Mężczyźni
0-5	184	208
6-15	442	429
16-18	99	114
19-60/65	1885	2120
61/66-89	686	385
90 i więcej	26	7
Ogółem	3322	3263

3. Lokalny rynek pracy

Według danych z 2023 roku zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) prowadzonej przez Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, na terenie gminy Cedry Wielkie zarejestrowane są 424 podmioty gospodarcze (osoby fizyczne).

Okolo 97% zarejestrowanych w Cedrach Wielkich firm prowadzonych jest przez osoby fizyczne na podstawie wpisu dokonanego w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Najwięcej podmiotów gospodarczych działa w branży budowlanej (24%), sekcji handlu hurtowego i detalicznego, naprawy i sprzedaży pojazdów samochodowych, transportu drogowego jak również różnego rodzaju działalności usługowej w tym również związanej z zagospodarowaniem terenów zielonych.

4. Finanse Gminy

4.1. Finanse

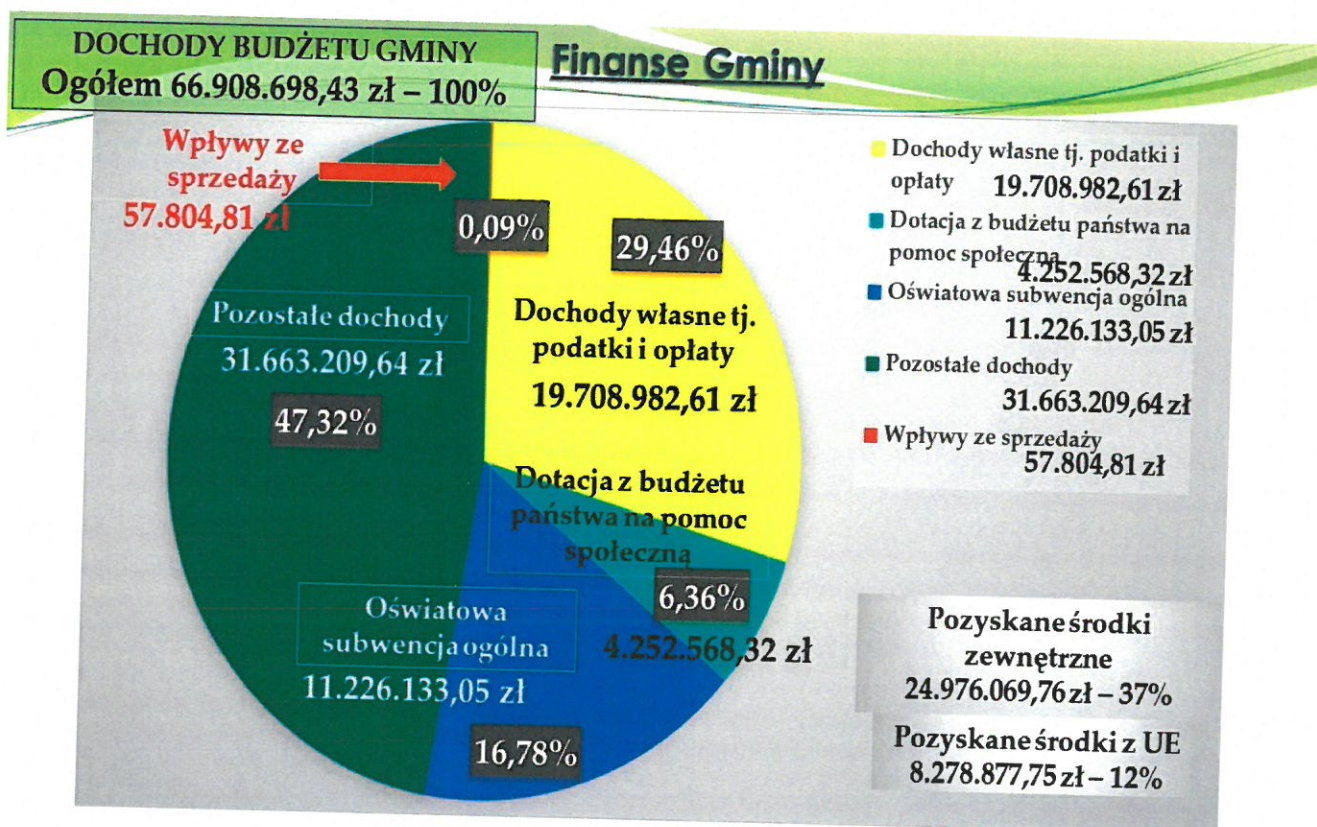
Informacja dotycząca finansów Gminy Cedry Wielkie sporządzona została w oparciu o sprawozdania budżetowe za 2023 r. (dane dotyczą wykonanego budżetu).

1. Dochody budżetu Gminy wyniosły 66.908.698,43 zł

Dochodami budżetu są: dochody własne, subwencje ogólne, dotacje celowe. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gmin i powiatów, zasady ich ustalania i gromadzenia oraz zasady ustalania i przekazywania subwencji oraz dotacji celowych z budżetu państwa określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2. Pozyskane środki zewnętrzne wyniosły 25 mln zł, w tym środki europejskie 8,3 mln zł.

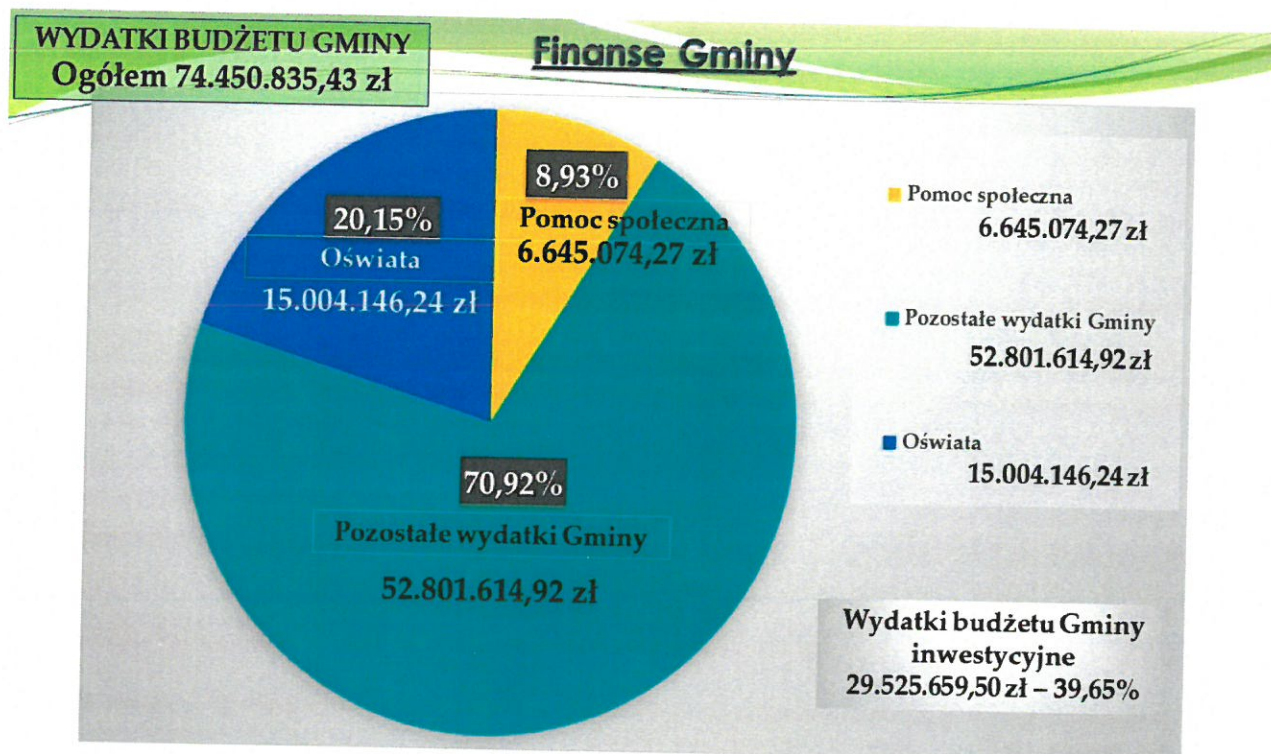
Środki europejskie stanowią jedno z dodatkowych, a przy tym bardzo istotnych źródeł finansowania działalności. Wpływają na zwiększenie potencjału inwestycyjnego, przez co traktowane są one jako istotny czynnik rozwoju lokalnego. Gmina pozyskiwała dofinansowania zewnętrzne, w tym środki europejskie, głównie na działania związane z oświatą, sportem, infrastrukturą drogową, gospodarką mieszkaniową oraz szeroko rozumianym społeczeństwem.

3. Wydatki budżetu Gminy wyniosły 74.450.835,43 zł

Wydatki są odzwierciedleniem realizacji zadań wykonywanych przez gminę. W wielkości poszczególnych rodzajów wydatków znajdują odbicie kierunki i zakres zadań powierzonych gminie do wykonania. W strukturze wydatków bieżących największą część stanowią wydatki bieżące oraz inwestycyjne Urzędu Gminy.

Gmina ponosi również wydatki bieżące w zakresie finansowania edukacji, pomocy społecznej i rodziny, gospodarki komunalnej, która obejmuje m.in. ochronę środowiska, utrzymanie zieleni, utrzymanie dróg, oświetlenie ulic, gospodarowanie odpadami, utrzymanie urządzeń komunalnych oraz gospodarkę mieszkaniową.

4. Poziom realizowanych inwestycji wyniósł ponad 29,5 mln zł.

Poziom wydatków inwestycyjnych, finansowanych z budżetu gminy jest wielkością bardzo znaczącą. Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków wskazuje na prorozwojowy charakter gminy. Działalność inwestycyjna ukierunkowana jest nie tylko na rozbudowanie infrastruktury technicznej, ale też infrastruktury społecznej. Wydatki inwestycyjne gminy są realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa oraz programów rządowych. Korzystanie z dofinansowania ze środków unijnych, a także krajowych wymaga jednak posiadania w określonych kwotach własnych środków gminy. Udział procentowy wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 39,65 %

Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej oraz zdolności do obsługi zadłużenia, a w przyszłości do sięgania po różnego rodzaju źródła finansowania inwestycji.

5. Przychody i rozchody

Przychody z tytułu zaciągniętych kredytów, emisji obligacji, pożyczek, niewykorzystanych środków pieniężnych oraz wolnych środków o których mowa w art. 217 ustawy o finansach publicznych na dzień 31.12.2023 r wyniosły łącznie 15.597.193,29 zł, a rozchody 4.093.745,- zł.

6. Poziom zadłużenia i jego obsługa

Podstawowym celem polityki długu jest zaspokajanie potrzeb pożyczkowych Gminy oraz minimalizowanie kosztów obsługi zadłużenia. Zaciąganie pożyczek, kredytów jest niezbędne do sfinansowania zamierzeń rozwojowych ujętych w przedsięwzięciach Wieloletniej Prognozy Finansowej. Wysokość zadłużenia jest planowana na bezpiecznym poziomie. W porównaniu stanów: na dzień 01.01.2023 roku i 31.12.2023 roku **dług zwiększył się o 8.025.000,- zł i wynosi 36.275.000,-zł tj. 54,21 %.**

4.2. Środki finansowe zewnętrzne

Ponad 24,9 mln zł środków finansowych zewnętrznych pozyskała Gmina Cedry Wielkie na projekty infrastrukturalne, ekologiczne, społeczne, oświatowe, ochrony środowiska i inne.

W 2023 roku pozyskano środki z:

Urzędu Marszałkowskiego, Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundusz Naturalnej Energii - Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A., Ministerstwa Sportu i Turystyki, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Rządowego Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych, Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A oraz Powiatu Gdańskiego, na zadania:

1. „Pomorskie trasy rowerowe o znaczeniu międzynarodowym R-10 i Wiślana Trasa Rowerowa R-9 – Partnerstwo Gminy Pruszcz Gdański”;
2. „Przebudowa drogi gminnej na odcinku od końca nawierzchni bitumicznej ul. Mickiewicza w Cedrach”;
3. „Bezpieczne dzieci w drodze do szkoły – ustawienie przy przejściach dla pieszych wyświetlaczy z prędkością z systemem „antywyścigowym”;
4. „Pętla Żuławska- rozbudowa przystani żeglarskiej w Błotniku”;
5. „Zielone Żuławy- poprawa efektywności energetycznej budynków szkolnych na obszarze Żuław Wiślanych”;
6. „Cyfrowa gmina”;
7. „Czyste Żuławy- zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gminach Nowy Staw, Cedry Wielkie, Nowy Dwór Gdański, Miłoradz, Ostaszewo i Stegna”;
8. „Zachowanie wielokulturowego dziedzictwa Żuław poprzez wykonanie robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich w obiektach zabytkowych i obiektach położonych na terenach objętych ochroną konserwatorską w gminach żuławskich oraz stworzenie spójnej oferty turystycznej promującej tożsamość Żuław”;
9. „Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w msc. Stanisławowo dz. nr 151”;
10. „Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej do Przedszkola Samorządowego wraz ze żłobkiem w Cedrach Wielkich”;
11. „Przebudowa dróg gminnych w Gminie Cedry Wielkie”, tj.: - „ Przebudowa drogi gminnej w msc. Cedry Wielkie – ul. Lema”, „ Przebudowa drogi gminnej w msc. Leszkowy – dz. nr 149”;

12. „Budowa ciągu pieszego w msc. Długie Pole”,
13. „Przebudowa dróg Kiezmarm- Leszkowy oraz Koszwały- Ostatni Grosz a także Wocławy-Koszwały oraz Długie Pole w Gminie Cedry Wielkie”,
14. „Przebudowa drogi wewnętrznej tj. ul. Kasztanowej polegającej na budowie chodnika w msc. Koszwały, Gmina Cedry Wielkie, dz. nr 188/5”,
15. „Objęcie udziałów w SIM „KZN-Pomorze” Sp. z o.o.”,
16. „Zakup niezbędnego sprzętu do działań ratowniczych dla Ochotniczych Straży Pożarnych województwa pomorskiego”,
17. „Przebudowa 4 dróg gminnych w Gminie Cedry Wielkie”(promesa),
18. „Budowa przedszkola samorządowego wraz ze żłobkiem w Cedrach Wielkich”,
19. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Cedrach Małych i w Cedrach Wielkich”,
20. „Czyste powietrze” ,
21. „Utworzenie ekoPracowni” w S.P Cedry Małe oraz Wocławy”,
22. „Sala do zadań specjalnych” w szkole Podstawowej w Cedrach Wielkich”,
23. „Poznaj przyrodę Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich”,
24. „Zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej”
25. „Lekcje o finansach” ,
26. „Dzień Żuławski” ,
27. „Zakup 1 kpl. umundurowania oraz 1 szt. piły ratowniczej dla OSP w Koszwałach oraz 1 szt. motopompy pływającej oraz 1 szt. aparatu oddechowego z butlą kompozytową dla OSP w Cedrach Wielkich” ,
28. „Gmina Cedry Wielkie stawia na seniorów!” ,
29. „Mały człowiek, wielkie możliwości” ,
30. „Pomorskie Żagle Wiedzy. Edukacja Morska i Żeglarska w Gminach Cedry Wielkie, Suchy Dąb i Trąbki Wielkie” ,
31. „Our Future is in Our Hands” ,
32. „Dotacja celowa za częściowy zwrot poniesionych wydatków w ramach funduszu sołectkiego z 2022” .

5. Oświata i wychowanie

Na terenie Gminy Cedry Wielkie funkcjonuje 5 placówek oświatowych, dla których Gmina Cedry Wielkie jest organem prowadzącym:

- 1) Szkoła Podstawowa im. H.Sienkiewicza w Cedrach Wielkich,
- 2) Szkoła Podstawowa im. J.Kraziewicza w Cedrach Małych,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Obrońców Ziemi Polskich w Wocławach,
- 4) Ośrodek Rewalidacyjno – Wychowawczy „Żuławski Słonecznik” w Giemlicach,
- 5) Przedszkole Samorządowe nr 2 w Cedrach Małych z oddziałami w Koszwałach i w Trutnowach.

Liczba uczniów i oddziałów w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (stan na 30 września 2022 i 2023)

Nazwa szkoły/placówki	Rok szkolny 2022/2023			Rok szkolny 2023/2024		
	L. dzieci	L. oddziałów	L. dzieci na oddział	L.dzieci	L.oddziałów	L.dzieci na oddział
Przedszkole Samorządowe nr 2 w Cedrach Małych	120	5	24	116	5	23,2

Szkoła Podstawowa im. H.Sienkiewicza w Cedrach Wielkich	306	15	20,4	305	15	20,3
Szkoła Podstawowa im. J. Kraziewicza w Cedrach Małych	177	10	17,7	172	9	19,1
Szkoła Podstawowa im. Obrońców Ziemi Polskich w Wocławach	173	9	19,22	156	9	17,3
Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Żułowski Słonecznik” w Giemlicach	35	-	-	36	-	-
Razem:	811 (w tym 30 dzieci z Ukrainy)	39	-	785 (w tym 8 dzieci z Ukrainy)	38	-

Kształcenie i organizacja zajęć w szkołach i placówkach oświatowych z terenu gminy w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024 odbywała się zgodnie z zatwierdzonymi przez organ prowadzący arkuszami organizacyjnymi. Były to zajęcia wynikające ze szkolnych planów nauczania, godziny pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęcia świetlicowe oraz zajęcia dodatkowe.

Wychowanie przedszkolne w gminie Cedry Wielkie realizowane jest przez Przedszkole Samorządowe w Cedrach Małych (z oddziałami zamiejscowymi w Koszwałach i Trutnowach), oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, a także Niepubliczny Zespół Słonecznych Okienek przedszkolnych (opieka 5-godzinna), prowadzony przez Gdańskie Stowarzyszenie Pedagogów Praktyków. Placówka otrzymuje dotację celową z budżetu gminy na działalność bieżącą.

W roku szkolnym 2023/2024 nieznacznie zmniejszyła się liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego. W wyniku rekrutacji, od września 2023 r. do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych i innych form wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Cedry Wielkie przyjęto **194 dzieci**, podczas gdy w ubiegłym roku szkolnym było to 209 dzieci. Około **35** dzieci zamieszkałych na terenie gminy korzysta z placówek przedszkolnych poza gminą.

Liczba pracowników w placówkach oświatowych.

Nazwa Szkoły/Placówki	Rok szkolny			
	2022/2023		2023/2024	
	Liczba nauczycieli	Liczba pracowników niepedagogicznych	Liczba nauczycieli	Liczba pracowników niepedagogicznych
Przedszkole Samorządowe nr 2 w Cedrach Małych z oddziałami zamiejscowymi w Koszwałach i Trutnowach	10	7	11	7
Szkoła Podstawowa im. H.Sienkiewicza w Cedrach Wielkich	33	7	32	7
Szkoła Podstawowa im. J. Kraziewicza w Cedrach Małych	27	8	27	8
Szkoła Podstawowa im. Obrońców Ziemi Polskich w Wocławach	25	4	23	4
Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Żułowski Słonecznik” w Giemlicach	18	9	18	9
Razem:	113	35	111	35

Finansowanie oświaty w 2023 roku

Oświata i wychowanie	Dochody	Wydatki
Subwencja oświatowa	9 450 644 zł	
Dotacje celowe wychowanie przedszkolne	200 919 zł	
Opłaty za wyżywienie i opiekę przedszkolną	157 975 zł	
Dotacje z programów (rządowe, inne)	142 859 zł	
Fundusz Pomocy Ukrainie – zadania oświatowe	211 333 zł	
Środki na realizację projektu unijnego „Mały człowiek, wielkie możliwości”	603 584 zł	
Funkcjonowanie szkół		15 004 146 zł
Dowóz uczniów		436 908 zł
Dotacja podmiotowa dla niepublicznych placówek		80 753 zł
Rozliczenia z gminami – dotacja przedszkolna		435 689 zł
Razem:	10 767 314 zł	15 957 496 zł
Środki własne gminy	5 190 182 zł	

Programy i projekty realizowane w szkołach:

- **„Pomorskie Żagle Wiedzy. Edukacja Morska i Żeglarska w gminach Cedry Wielkie, Suchy Dąb, Trąbki Wielkie”**, projekt dofinansowany w ramach Działania 03.02. Edukacja ogólna. 03.02.01. Jakość edukacji ogólnej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W ramach projektu w 2023 roku odbywały się zajęcia z doradztwa zawodowego oraz zajęcia praktyczne na Marinie w Błotniku dla dzieci ze szkół podstawowych z terenu Gminy Cedry Wielkie. Uczniowie odwiedzili również instytucje kultury, zakłady pracy a także szkoły profilowane w regionie.
- **„Mały człowiek, wielkie możliwości”**, projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projektem objęte były dzieci z Przedszkola Samorządowego nr 2 w Cedrach Małych. W roku 2023 w ramach projektu prowadzone były zajęcia dodatkowe z robotyki, eksperymentów oraz kształtujące postawę ekologiczną. Ponadto nauczyciele zatrudnieni w przedszkolu realizowali zajęcia z logopedii, gimnastyki korekcyjnej, rytmiki i języka angielskiego oraz przeszli cykl szkoleń. Dzieci objęte zostały dodatkową opieką psychologa oraz uczestniczyły w wycieczkach integracyjnych. W 2023 roku zakończono adaptację budynku w Trutnowach oraz wybudowano nowy plac zabaw dla dzieci przedszkolnych.
- **„Gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna”** – zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Cedry Wielkie z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. Projekt dofinansowany w ramach Funduszu zajęć sportowych dla uczniów ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.
- **„Umiem pływać”** – zajęcia pozalekcyjne z nauki pływania dla uczniów klas I-III szkół podstawowych z terenu Gminy Cedry Wielkie. Projekt dofinansowany w ramach Funduszu zajęć sportowych dla uczniów ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.
- **Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025** - program rządowy, w ramach którego biblioteki szkolne otrzymały dofinansowanie na zakup lektur i nowości wydawniczych. Z programu w roku 2023 skorzystały oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych w Wocławach i Cedrach Wielkich.
- **Lekcje o Finansach** – program rządowy, w ramach którego szkoły przygotowały i przeprowadziły cykl zajęć lekcyjnych związanych z tematyką finansową oraz zorganizowały

wycieczki edukacyjne. Z programu skorzystali uczniowie szkoły podstawowej w Cedrach Małych, którzy podczas 2-dniowego wyjazdu zwiedzili Warszawę oraz uczniowie ze szkoły w Wocławach, którzy uczestniczyli w wycieczce do Gdyni.

- **Ekopracowania Zielone Serce Szkoły** – Program Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej - w ramach programu przeprowadzono remont oraz zakupiono meble i pomoce dydaktyczne do dwóch sal lekcyjnych, w których utworzone zostały pracownie przyrodnicze. Nowoczesne pracownie zyskały szkoły w Cedrach Wielkich i Wocławach. Środki w 90 % pochodziły z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.
- **Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów pobierających naukę w szkołach, dla których Gmina Cedry Wielkie jest organem prowadzącym.** Program skierowany jest do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych z terenu Gminy Cedry Wielkie, osiągających sukcesy naukowe i sportowe. W ramach programu uczniowie klas 8 mogą otrzymać także stypendium jednorazowe. Warunkiem są wysokie wyniki na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej i co najmniej 75% z egzaminów 8-klasisty. Wsparcie w postaci stypendium naukowego, sportowego i jednorazowego z budżetu gminy otrzymało w 2023 roku 39 uczniów i absolwentów szkół podstawowych. Gmina przeznaczyła na ten cel środki w wysokości 36.300 zł.
- **„Czyste Powietrze, Twój wybór”** zajęcia edukacyjne z zakresu ochrony powietrza dla dzieci i młodzieży realizowane w gminnych placówkach oświatowych w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” finansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Rolnictwa w Gdańsku.
- **„Poznaj przyrodę Obszaru Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich”** zajęcia edukacyjne w terenie z zakresu ochrony przyrody zrealizowane w ramach programu grantowego Funduszu Naturalnej Energii którego organizatorem jest Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A. W zajęciach uczestniczyło ok. 200 uczniów Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Cedrach Wielkich.

6. Pomoc Społeczna i Rodzina

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na organach jednostek samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawami.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich jest samodzielną jednostką organizacyjną gminy Cedry Wielkie powołaną do realizacji zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej, podległą Wójtowi Cedry Wielkie. Na podstawie ustawy z dnia 24 marca 2004 roku o pomocy społecznej zadaniem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości.

W sprawach dotyczących występowania problemu nadużywania alkoholu GOPS współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Funkcjonuje także stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdańsku w zakresie monitorowania i rozwiązywania problemu bezrobocia wśród mieszkańców gminy Cedry Wielkie.

Od 2010 roku w związku z porozumieniem zawartym z PUP w Gdańsku pracownicy socjalni mają dostęp do danych osobowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy, znajdujących się w elektronicznej bazie danych (SEPI).

Gmina Cedry Wielkie w roku 2023 współpracowała z Polskim Centrum Opieki w związku z programem Teleopieki dla osób od sześćdziesiątego roku życia oraz osób z grupy podwyższonego ryzyka. System Teleopieki dawał możliwość wezwania pomocy przez całą dobę w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia. Z systemu Teleopieki w 2023 roku skorzystały 2 osoby.

W lutym 2023 r. Gminny Ośrodek pomocy Społecznej był współorganizatorem dla najstarszych mieszkańców gminy Balu Seniora, który odbył się w Hali Sportowej. W balu uczestniczyło ponad 350 osób.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Zasilek stały

Wyszczególnienie	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych zasiłków (zł)
Zasiłki stałe - ogółem	62	623	372.247,22
w tym przyznane dla osób :			
- samotnie gospodarujących	54	535	328.165,00
- pozostających w rodzinie	8	88	44.082,22

Osobom pobierającym zasiłek stały, które nie posiadają możliwości objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne. Kwoty takiego świadczenia zamieszczono w poniższej tabeli.

Opłacanie składek zdrowotnych od zasiłków stałych

Opłacenie składek zdrowotnych	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota (zł)
Ogółem	55	554	32.373,00

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego uzależniona jest od dochodu świadczeniobiorcy.

Zasiłek okresowy

Zasiłki okresowe	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota dotacji (zł)	Kwota środków własnych (zł)	Ogółem (zł)
Ogółem	19	46	8.400,00	6.268,00	14.668,00

Zasiłek celowy oraz zasiłek celowy z tyt. zdarzenia losowego.

Zasadniczą formą zasiłku celowego jest forma pieniężna. Jeżeli jednak istnieje domniemanie, że przyznany zasiłek wykorzystany będzie w sposób niezgodny z przeznaczeniem, wówczas stosowana jest zamiana tej formy na niepieniężną np. zakup żywności w sklepie, zakup i dowóz opału, zakup posiłku, odzieży itp.

Wysokość zasiłku celowego uzależniona jest od indywidualnej sytuacji rodziny i możliwości finansowych ośrodka.

1. Zasiłki celowe i w naturze - z tej formy pomocy skorzystało 104 rodziny na kwotę **160.140,00 zł.**
2. Zasiłki specjalne celowe - z tej formy pomocy skorzystało 36 osób na kwotę **12.100,00 zł.**
3. Pobyt osób bezdomnych w schronisku - dla 20 osób na kwotę **305.370,00 zł.** (w tym z usługami opiekuńczymi 8 osób, koszt 157.851,00 zł).
4. Pobyt w Domu Pomocy Społecznej - dla 15 osób na kwotę **726.048,00 zł.**
5. Sprawienie pogrzebu – 1 osoba na kwotę **4.000,00 zł.**

W roku 2023 wydanych zostało 410 decyzji przyznających świadczenie.

Udzielona pomoc w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kwota dotacji (zł)	Środki własne (zł)	Kwota ogółem (zł)
	Ogółem :	104	31.293,40	31.885,60	63.179,00
1	Liczba dzieci korzystających z dożywiania	55	21.843,40	5.652,60	27.496,00
2	Liczba osób, którym przyznano decyzją zasiłek celowy - zakup żywności.	35	9.450,00	4.800,00	14.250,00
3	Liczba dzieci dożywianych z list dyrektorskich	14	0,00	6.433,00	6.433,00
4	Koszt dowozu obiadów	1500,00* 10 m-cy	x	15.000,00	15.000,00

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. roku świadczył usługi w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna, ruchowa, behawioralna).

Z tej formy pomocy korzystało 9 dzieci na kwotę zł. 90.880,00 zł (1136 sesji terapeutycznych).

Natomiast z usług opiekuńczych skorzystała 1 rodzina. Opiekunka przepracowała z 2 osobami 344 godziny. Koszt usługi wyniósł 14.912,40zł.

Mieszkańcy gminy Cedry Wielkie w roku 2023 mogli składać wnioski o dodatki mieszkaniowe, energetyczne i na inne źródła. Skalę udzielonych świadczeń przedstawiono w poniższej tabeli.

Dodatki mieszkaniowe jak inne dodatki wypłacane są podstawie złożonego wniosku i wydanej decyzji.

Wyplata dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych oraz węglowych i innych źródeł ciepła

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Środki własne (zł)	Kwota dotacji (zł)
Dodatki mieszkaniowe	6	53	27.000,00	0,00
Dodatki energetyczne	46	55	0,00	62.500,00
Dodatek węglowy	38	38	0,00	114.000,00
Inne źródła ciepła	25	43	0,00	49.500,00

Świadczenia rodzinne

Aby uzyskać **zasiłek rodzinny** lub dodatek do zasiłku należy spełnić kryterium dochodowe. Aktualnie wynosi ono 674,00 zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne kryterium dochodowe jest wyższe i wynosi 764,00 zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę.

L. p	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń (zł)
1.	Zasiłek rodzinny z tego na dziecko w wieku:	2432	287.994,00
1.1	do ukończenia 5 roku życia	472	44.840,00
1.2	powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	1829	226.270,00
1.3	powyżej 18 , roku życia do ukończenia 21 roku życia	131	16.884,00
1.4	Powyżej 21, roku życia do ukończenia 24 roku życia	0	0,00
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu :	1456	155.838,00
2.1	Urodzenia dziecka	8	7.878,00
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	20	7.987,00
2.3	Samotnego wychowywania	96	19.488,00
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego z tego na dziecko w wieku:	262	28.560,00
2.4.1	do 5 roku życia	13	1.170,00
2.4.2	powyżej 5 roku życia	249	27.390,00
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	162	15.859,00
2.6	Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania z tego:	373	25.644,00

2.6.1	zamieszkaniem, w miejscowości w której znajduje się szkoła	0	0,00
2.6.2	dojazdem do miejscowości w której znajduje się szkoła	373	25.644,00
2.7	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	535	50.422,00
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	22	22.000,00
4.	Zasilki pielęgnacyjne	3444	739.417,00
5.	Złotówka za złotówkę (świadczenia rodzinne)	387	16.268,59
6.	Świadczenia rodzicielskie	153	142.850,00
7.	Jednorazowe świadczenie za życiem	0	0,00
	Ogółem	7894	1.364.367,59

Świadczenia opiekuńcze

O świadczenie opiekuńcze może starać się każdy z rodziców czy opiekunów, jeśli w rodzinie jest więcej niż jedna niepełnosprawna osoba. Rzecz jasna dotyczy to opiekunów, rezygnujących lub niepodjęających zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad kolejnym dzieckiem w rodzinie. Natomiast specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Zasiłek dla opiekuna przysługiwał wyłącznie osobom, które pobierały świadczenie pielęgnacyjne i utraciły do niego prawo z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

L. p	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń (zł)
1	Specjalny zasiłek opiekuńczy	39	23.141,00
2	Zasiłek dla opiekuna	12	7.440,00
3	Świadczenia pielęgnacyjne	606	1.454.136,00
	Ogółem	657	1.484.717,00

Składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń opiekuńczych

L. p	Oplata składek emerytalno-rentowych	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń (zł)
1.	składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	413	277.481,00
2.	składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	21	3.549,00
3.	składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	0	0,00
	Ogółem	434	281.030,00

L. p	Oplata składek zdrowotnych	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń (zł)
1.	składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	0	0
2.	składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	234	50.884,00
3.	składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	24	1.339,00
Ogółem		258	52.223,00

Fundusz Alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują niektórym osobom uprawnionym do alimentów, które nie otrzymują ich z powodu bezskuteczności egzekucji prowadzonej przez komorników sądowych. Istotną zmianą dla tych osób jest wzrost kryterium dochodowego. Od 1 października 2023 r. **kwota kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 1.209,00 zł.** Wcześniej obowiązywało kryterium w wysokości 900 zł. Zgodnie z przepisami kryterium dochodowe podlega co 3 lata zwiększeniu o wskaźnik waloryzacji.

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń (zł)
1	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	505	199.595,00

Ogółem w roku 2023 w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydano:

- świadczenia rodzinne 403 decyzji dla 335 rodzin;
- fundusz alimentacyjny 45 decyzji dla 23 rodzin.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rok 2023r. był rokiem w którym zmieniło się nazewnictwo ustawy o przeciwdziałaniu przemocy i w miejsce przemoc w rodzinie wstawiono przemoc domową, a także grupy robocze zastąpiono grupami diagnostyczno – pomocowymi. Zmiana ta wiązała się z szeregiem zmian w dokumentacji OPS-ów i nie tylko. W 2023 r. pracownicy socjalni GOPS Cedry Wielkie realizowali w ramach przyjętego Uchwałą Nr XXX/226/21 z dnia 22 grudnia 2021 r. Rady Gminy Cedry Wielkie „Gminny Program Przeciwdziałaniu Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2023”. Konieczne było powołanie nowego składu Zespołu Interdyscyplinarnego zarządzeniem wójta, a funkcjonował na mocy Uchwały NR XLIV/345/2023 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Cedry Wielkie

W skład w/w Zespołu wchodzi: przedstawiciele OPS, asystent rodziny, przedstawiciel oświaty, sądu, prokuratury i policji.

W ramach prowadzonych przez członków ZI czynności zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej odbyło się 19 spotkań grup roboczych (utworzono 11 grup wsparcia).

W 2023 roku wszczęto 9 procedur Niebieskiej Karty. Gminny Ośrodek Społeczny w Cedrach Wielkich, zapewniał obsługę organizacyjno-techniczną Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. przeciwdziałania przemocy domowej. W roku 2023 - 7 zostało zakończonych z powodu ustania przemocy, a 1 z powodu braku zasadności.

Rok 2023 był rokiem szeregu zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zobligował on do tworzenia nowych uchwał, zawarcia nowych porozumień i szeregu stworzenia dokumentów, w tym napisania kolejnego gminnego programu na lata 2024-2030, w związku z ustanowieniem rządowego programu Przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W związku z realizacją ustawowych zadań, w dniu 22 grudnia 2021 r. Rada Gminy przyjęła Uchwałę Nr XXX/227/21 dotyczącą Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Cedry Wielkie na lata 2021-2023.

GOPS zatrudnił 1 asystenta rodziny, który pracował z 11 rodzinami (w tym 16 dziećmi).

Koszt zatrudnienia asystenta rodziny w 2023 roku wyniósł 21.649,00 zł.

W 2023 r. w różnych formach pieczy zastępczej tj. rodzinnej (rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinne domy dziecka) lub instytucjonalnej (placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne) z terenu Gminy Cedry Wielkie **było umieszczone 1 dziecko**. Łączny koszt utrzymania dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 174.349,22 zł.

Realizacja ustawy o Karcie Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzicom wychowującym co najmniej troje dzieci oraz członkom tych rodzin niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe, zniżek w opłatach paszportowych, darmowych wstępów do parków narodowych. Karta wydawana jest na wniosek rodziny.

Wydano 197 KDR **dla 91 rodzin**. Na ten cel wydatkowano **1.844,00 zł**.

Świadczenia wychowawcze 500+

Przyjmowaniem wniosków o świadczenie wychowawcze, ich rozpatrywaniem oraz przyznawaniem i wypłatą tego świadczenia od 01 czerwca 2022 r. zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W roku 2023 świadczenie wychowawcze realizowane było przez Gminnym Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach koordynacji. Z tego tytułu wypłacono wnioskodawcom kwotę **33.303,11 zł** dla 6 dzieci.

Stypendia socjalne

Pomoc materialną dla uczniów w formie stypendium przyznaje się na wniosek.

Stypendium szkolne przysługuje uczniom:

- szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia,
- znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak

umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczny dochód na osobę w rodzinie uprawniający do ubiegania się o stypendium szkolne nie może przekroczyć kwoty 600,- zł.

Wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić informację o wszystkich dochodach osiągniętych w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku, tj. w sierpniu danego roku.

Za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskiwania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej pomniejszoną o:

- miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych i koszty uzyskania przychodu,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach,
- kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

W stosunku do osób posiadających gospodarstwo rolne przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 345,- zł.

W 2023 r. z tej formy pomocy skorzystało **15 uczniów na kwotę 6.901,23 zł.**

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa

Od 24 lutego 2022 r. obywatele Ukrainy oraz ich małżonkowie niezależnie od obywatelstwa, którzy zostali wpisani do rejestru PESEL mogli otrzymać jednorazowe środki finansowe w wysokości 300 zł na osobę. Pomoc ta miała obejmować również osoby małoletnie.

W 2023 roku obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywatele Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogli ubiegać się w GOPS o pomoc.

Jednym z podstawowych rodzajów wsparcia był jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł na osobę, które ma postać zasiłku przeznaczonego na pokrycie bieżących wydatków na odzież, środki higieny osobistej czy nocleg. Z tego tytułu w 2023 r. wypłacono kwotę 900,00 zł

Ponadto obywatele Ukrainy mogli skorzystać ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach pomocy społecznej i zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o pomocy społecznej, a także bezpłatnej pomocy psychologicznej.

Wśród świadczeń przysługujących obywatelom Ukrainy spełniającym warunki ustawy wymienić należało m.in.:

- świadczenia rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami,
- świadczenie pielęgnacyjne,
- zasiłek pielęgnacyjny,
- specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowy zasiłek tytułu urodzenia się dziecka.

Łączna kwota wypłacanych zasiłków rodzinnych wyniosła 16.995,00 zł dla 3 rodzin.

Specustawa nie daje obywatelom Ukrainy uprawnień do korzystania ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W roku 2023 nie przyznano i tym samym nie wypłacono nikomu tego świadczenia.

Ustawa z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa określiła szczególne zasady legalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski. Jednym z elementów objętych ustawą była procedura nadawania nr PESEL uchodźcom. Posiadanie tego numeru jest niezbędne do uzyskania szeregu świadczeń. W naszym Urzędzie w 2023 r. nadano 13 numerów PESEL dla obywateli Ukrainy (w 2022 roku 667).

Świadczenie dla osób, które zapewniły zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy

Kolejnym wsparciem dla osób zapewniających zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, mogli otrzymać świadczenie w wysokości 40,00 zł za każdy dzień pomocy.

Świadczenie przysługiwało za okres faktycznego zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia, nie dłużej niż za okres 120 dni, od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Gmina mogła przychylić się do wniosku o przedłużenie okresu wypłaty świadczenia, jeśli spełnione były określone warunki.

Łączna kwota wypłaconych świadczeń wynosiła 220.360,00 zł.

Natomiast koszt pomocy psychologicznej wynosił **0,00 zł.**

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Celem programu było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, które wymagały usług asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystenta w szczególności polegały na pomocy asystenta w:

- a) wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/ sportowe itp.);
- b) wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne;
- c) zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika programu przy ich realizacji;
- d) załatwieniu spraw urzędowych;
- e) nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- f) korzystaniu z dóbr kultury (muzea, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.).

Program finansowany był z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

W wyniku realizacji programu usługami asystenta objętych było 8 osób (4129 godz.). Koszt realizacji programu w roku 2023 wyniósł **177.852,13 zł.**

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

Program skierowany był do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagali wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie

opieki nad tymi osobami. Program finansowany był z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

W roku 2023 w ramach pobytu dziennego wsparcia udzielono 5 osobom sprawującym codzienną opiekę nad członkiem rodziny ze znacznym stopniem niepełnosprawności świadcząc 939 godzin usług opieki wytchnieniowej. Całkowity koszt realizacji programu wyniósł 33.360,00 zł.

Klub Senior+

Jest to ośrodek wsparcia dziennego zapewniający wsparcie i aktywizację osób w wieku 60+. Zajęcia odbywały się 5 x w tygodniu. Animatorzy prowadzący zajęcia w Klubie dostosowują rodzaj aktywności do potrzeb i zainteresowań Klubowiczów. W ofercie znalazły się zajęcia manualne, gry stolikowe, „kącik piękności”, zajęcia kulinarne, spacer, wyjazdy. Z zajęć w Klubie korzystało 35 osób, które zgłosiły chęć uczestnictwa. Skierowanie do Klubu Senior + poprzedzone było złożeniem stosownego wniosku przez świadczeniobiorcę, przeprowadzeniem wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych i wydaniem stosownych decyzji. Uczestnictwo w zajęciach jest odpłatne, w zależności od dochodu na podstawie uchwały Rady Gminy.

Na funkcjonowanie klubu wydano kwotę 183.967,10 zł z czego 28.800,- zł stanowiła dotacja z PUV w Gdańsku.

Ogółem na pomoc społeczną (2.827.304,04 zł) i rodzinę (3.817.770,23 zł) wydatkowano w 2023 r. kwotę 6.645.074,27 zł.

Karta Seniora Gminy Cedry Wielkie

Coraz więcej miast i gmin wprowadza kartę seniorów. Nie inaczej jest w naszej gminie. Osoby, które ukończyły 60. rok życia mogą składać wnioski o przyznanie „Karty Seniora Gminy Cedry Wielkie”. Będzie ona dawała naszym seniorom wiele przywilejów i zniżek.

Składanie wniosków i odbiór kart odbywa się w Urzędzie Gminy Cedry Wielkie przy ul. Płazyńskiego 16. Przy składaniu wniosku należy okazać dowód osobisty w celu poświadczenia tożsamości oraz wieku składającego wniosek i odbierającego kartę.

Posiadacze „Karty Seniora Gminy Cedry Wielkie” korzystają z ulg ściśle określonych produktów i usług, które znajdują się w danym momencie w „Katalogu Firm Przyjaznych Seniorom”. Na dzień 31 grudnia następujące Firmy zaoferowały swoje usługi:

PKS Gdańsk - 50% zniżki z Kartą Seniora

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Gdańsk Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku zobowiązuje się udzielać na liniach 851, 871, 870 zniżki 50 % w stosunku do cen obowiązujących w dniu sprzedaży przy przejazdach na biletach jednorazowych dla emerytów posiadających Kartę Seniora Gminy Cedry Wielkie.

Ulga przysługuje na podstawie Karty Seniora Gminy Cedry Wielkie oraz dokumentu tożsamości ze zdjęciem. Przy nabywaniu biletu jednorazowego z ulgą i podczas kontroli biletów pasażer obowiązany jest bez wezwania okazać, a na żądanie kierowcy wręczyć dokument uprawniający do przejazdu ulgowego wraz z okazaniem dokumentu tożsamości ze zdjęciem.

Ulga obowiązuje na wyżej wymienionych liniach, we wszystkich relacjach z/do gminy Cedry Wielkie oraz po terenie gminy Cedry Wielkie.

Oferta Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich w

ramach Programu „Karta Seniora Gminy Cedry Wielkie”

Przystań żeglarska w Błotniku

- 50% zniżki na wypożyczenie kajaków na Przystani żeglarskiej w Błotniku
- 50% zniżki na wypożyczenie rowerów na Przystani żeglarskiej w Błotniku

Żuławski Ośrodek Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich

- 50% zniżki na karnet na siłownię w Hali Sportowej w Cedrach Wielkich
- 50% zniżki do Akademii Klubu Żeglarskiego
- 50 % zniżki na zajęcia wokalne w Studio Piosenki ŻOKiS
- 20 % zniżki na zajęcia z jogi
- 10% zniżki na naukę gry na gitarze
- 10% zniżki na wszystkie bileutowane wydarzenia organizowane przez ŻOKiS

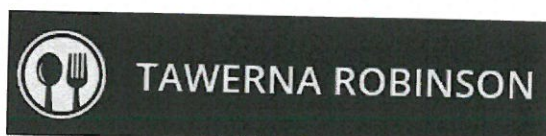
Oferta Baru „KAMBUZ” - Marina Błotnik

Bar „KAMBUZ” oferuje 10% zniżki na dania obiadowe na przystani żeglarskiej w Błotniku.

Oferta wypożyczalni łodzi motorowych i skuterów wodnych na Marinie w Błotniku

Wypożyczalnia łodzi motorowych i skuterów wodnych - „BEZ PATENTU” oferuje 10% zniżki na usługi wypożyczenia sprzętu wodnego na Marinie w Błotniku.

Oferta Tawerny „ROBINSON” - Wyspa Sobieszewska - ul. Falowa 10

Tawerna „ROBINSON” oferuje – 5% zniżki na konsumpcję (nie dotyczy alkoholu oraz napojów gazowanych).

Do końca 2023 roku wydano **505 Kart Seniora Gminy Cedry Wielkie**.

Przeciwdziałanie patologiom społecznym w Gminie Cedry Wielkie.

Podmiotem realizującym zadania z zakresu profilaktyki w sferze uzależnień w Gminie Cedry Wielkie jest Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii. Komisja w 2023 roku realizowała zadania ujęte w uchwalonym przez Radę Gminy Cedry Wielkie dnia 21 grudnia 2022 r. *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2023-2025.*

W celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych działa punkt konsultacyjno-informacyjny, udzielający porad i wsparcia psychologicznego dla osób z problemem alkoholowym, a także dotkniętych przemocą domową. W ramach działań profilaktycznych, mających na celu minimalizowanie ryzyka kontaktu młodzieży ze środkami odurzającymi i alkoholem, dofinansowuje się alternatywne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym kolonie letnie i zimowe czy obozy żeglarskie, z których w 2023 roku korzystały również dzieci Ukraińskie. Ponadto organizowane są zajęcia sportowe na gminnych obiektach infrastruktury sportowej, a w szkołach i placówkach oświatowych prowadzone są programy profilaktyczno-edukacyjne adresowane do dzieci, rodziców i nauczycieli. Członkowie komisji oraz pracownicy socjalni systematycznie uczestniczą w szkoleniach w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Dofinansowywane są także szkolenia sprzedawców alkoholu. W ramach zadań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w gminie Cedry Wielkie w 2023 roku wydatkowano kwotę **62.952 zł.**

7. Pomoc publiczna

7.1. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców

Polega ona w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty, umorzeniu zaległości podatkowych w całości lub części.

W roku 2023 rozłożono na raty płatność podatku od środków transportowych w wysokości 1.147,73 zł (1 wniosek) oraz umorzono podatek od nieruchomości w wysokości – 140.391,00 zł (1 wniosek).

7.2. Pomoc publiczna dla rolników

Pomoc publiczna w rolnictwie z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dla producentów rolnych posiadających grunty rolne na terenie Gminy Cedry Wielkie została udzielona na łączną kwotę 1.246.546,00 zł (254 wniosków), oraz umorzono podatek rolny na kwotę 13,00 zł i podatek od nieruchomości na kwotę 192,00 (1 wniosek).

Udzielono ulgi inwestycyjnej na kwotę 28.216,00 zł (3 wnioski) oraz ulgi z tytułu nabycia gruntów na kwotę 2.207,00 zł (1 wniosek).

Pomoc publiczna de minimis w rolnictwie w ramach Programu „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej” w formie dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej została udzielona 9 wnioskodawcom, na łączną kwotę 11 310 zł

7.3. Pomoc de minimis dla pracodawców

W roku 2023 udzielono pomocy de minimis 6 pracodawcom w formie dofinansowania kosztów kształcenia 5 młodocianych pracowników, mieszkańców Gminy Cedry Wielkie w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy, na łączną kwotę **42.209,05 zł**.

8. Mieszkalnictwo

Z końcem roku 2023 mieszkaniowy zasób gminy wynosił 52 komunalne lokale mieszkalne, z których 51 było przedmiotem umowy najmu, natomiast 1 zajmowany bez tytułu prawnego. Jeden z lokali, znajdujących się na terenie szkoły, został zwolniony przez najemcę a pomieszczenia po tym mieszkaniu w przyszłości zostaną zaadaptowane na potrzeby szkoły. W roku 2023 gmina Cedry Wielkie nie wynajmowała lokali z najmem socjalnym.

Na terenie gminy Cedry Wielkie znajduje się 13 budynków będących w stu procentach we własności gminnej, w których znajduje się 28 lokali mieszkalnych. Jedynie w tych lokalach gmina może sama decydować o potrzebach remontowych, w pozostałych gmina posiada udziały i o remontach decydują wszyscy właściciele lokali mieszkalnych danego budynku. Stawka czynszu za 1m² powierzchni użytkowej, która od lipca 2019 roku wynosiła 2,00 zł została zwiększona i od września 2023 wynosi 3 zł i podlega podwyższeniu stosownie do wyposażenia lokalu mieszkalnego.

W 2023 roku Gmina wykonała prace w mieszkaniowym zasobie gminy, polegające na:

- rocznych i przeglądach technicznych budynków i lokali,
- przeglądach instalacji kominowych i wentylacyjnych,
- dodatkowym czyszczeniu przewodów kominowych,
- przeglądach gazowych kotłów grzewczych,
- naprawę pionu kanalizacyjnego w jednym z mieszkań,
- naprawie przeciekającego pokrycia dachowego,
- wymianie okien w jednym z mieszkań,
- naprawie instalacji elektrycznej w jednym mieszkaniu,
- remoncie komina instalacji grzewczej mieszkania komunalnego.

9. Inwestycje

W ramach zadań inwestycyjnych w 2023 r. rozpoczęto realizację bądź realizowano zadania, z wyłączeniem inwestycji wykonanych na drogach, ciągach pieszych i rowerowych, które zostały wymienione w rozdziale 10 - Infrastruktura:

- Budowa przedszkola samorządowego w Cedrach Wielkich (dz. 166/6) - kontynuacja,
- Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania poddasza istniejącego budynku przedszkola na działce budowlanej 137 i 138 w miejscowości Trutnowy, Gmina Cedry Wielkie w ramach projektu „Mały człowiek, wielkie możliwości” – zakończenie,
- Budowa placu zabaw w miejscowości w Koszwałach przy ul. Spacerowej (dz.326, obręb Koszwały przy zakładzie BASE GROUP Sp. z o.o),

- Czyste Żuławy – zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gminach Nowy Staw, Cedry Wielkie, Nowy Dwór Gdański, Miłoradz, Ostaszewo i Stegna, w 13 lokalizacjach - zakończony,
- „Zielone Żuławy” – poprawa efektywności energetycznej budynków szkolnych na obszarze Żuław Wiślanych”, kompleksowa termomodernizacja budynków szkół podstawowych w Wocławach i Cedrach Małych – w toku zakończenie w II kw. 2024,
- Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego wraz z przebudową pomostu przy ul. Lipowej w miejscowości Koszwały (dz. 44/6) - zakończono,
- Wykonanie dodatkowego pomieszczenia w budynku na przystani żeglarskiej w msc. Błotnik,
- Zakup wyposażenia wraz z montażem na placu zabaw w msc. Błotnik (statek „Fraida”).

10. Infrastruktura

10.1. Drogi, chodniki i ścieżki rowerowe

Istotnym zasobem Gminy Cedry Wielkie jest infrastruktura drogowa. Podstawowym narzędziem zarządczym jest ewidencja dróg oraz obiektów mostowych. Zadania te obejmują prowadzenie książki dróg i obiektów mostowych a także prowadzenie zestawień zbiorczych danych technicznych odcinków dróg w tym identyfikację obiektów w pasie drogowym, m.in. drzew, pasów zieleni, chodników, znaków drogowych poziomych i pionowych, reklam i uszkodzeń. Rozwój infrastruktury drogowej stanowi od lat priorytet w działaniach władz gminy. Kompleksowa poprawa nawierzchni, remont i budowa chodników ma za zadanie podniesienie bezpieczeństwa i komfortu jazdy użytkowników. Co roku gmina pozyskuje środki zewnętrzne na dofinansowanie poprawy jakości dróg i ścieżek rowerowych.

Na terenie gminy mamy 4 rodzaje dróg publicznych:

1. Droga Krajowa S7 o długości **10,090** km administrowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku;
2. Droga Wojewódzka nr 227 o długości **10,260** km administrowana przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku;
3. Drogi Powiatowe o długości **45,700** km administrowane przez Starostwo Powiatowe w Pruszczu Gdańskim;
4. Drogi Gminne, których jest **429,42** km w tym :
 - drogi ulepszone masą bitumiczną -21,079 km;
 - drogi utwardzone masą betonową –płytami – 102,980 km;
 - drogi ulepszone kostka betonową – 3,300 km ;
 - drogi ulepszone brukowcem – 0,900 km;
 - drogi ulepszone tłuczniem – 2,400 km ;
 - drogi o wzmocnionej nawierzchni żużlem, destruktem asfaltowym – 21,892 km;
 - drogi gruntowe - 275,920 km.

W gminie Cedry Wielkie są dwa obiekty mostowe o konstrukcji drewnianej, długości **24,00** mb. o pow. **168** m². Zlokalizowane na Kanale Piaskowym oraz Śledziowym.

W 2023 r. wykonano następujące zadania:

- Przebudowa ulicy Kasztelańskiej w Trutnowie – zakończenie inwestycji,
- Przebudowa drogi gminnej tj. ul. Lema, w Cedrach Wielkich - rozpoczęcie,
- Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Stanisławowie (dz. nr 151),
- Remont drogi wewnętrznej w Stanisławowie (dz. nr 54),
- Modernizacja nawierzchni drogi gminnej w Kiezmarku ul. Brzozowa (dz.nr 84),
- Oczyszczanie nawierzchni jezdni i chodników w ciągu ul. Gdańskiej (dz. nr 39/3) w miejscowości Koszwały oraz w ciągu ul. Łokietka (dz. nr 249/2) w miejscowości Trutnowy,
- Naprawa nawierzchni jezdni ul. Ziemiańska (dz. nr 359) w miejscowości Trutnowy,
- Remont przepustu w miejscowości Miłocin (dz. nr 68)
- Oczyszczanie nawierzchni, korytek eco-drain oraz korytek betonowych w ciągu ul. Pionierów Żuław (dz. nr 80/8) w miejscowości Cedry Wielkie,
- Uporządkowanie terenu przy oczyszczalni ścieków (dz. nr 155/8) w miejscowości Cedry Wielkie,
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Wocławy, gm. Cedry Wielkie ul. Lema (dz. nr 33, 116, 117/3),
- Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Stanisławowo, gm. Cedry Wielkie poprzez wykonanie nakładki z asfaltobetonu (dz. nr 93),
- Przebudowa drogi gminnej wraz z budową sieci elektroenergetycznej oświetleniowej i budową kanału teletechnicznego ul. Wiejska w Cedrach Małych,
- Przebudowa drogi gminnej wraz z budową sieci elektroenergetycznej oświetleniowej i budową kanału teletechnicznego ul. Długa w Cedrach Małych,
- Budowa drogi rowerowej na terenie Gminy Cedry Wielkie w ramach przedsięwzięcia Pomorskie Trasy Rowerowe o Znaczeniu Międzynarodowym R-10 i Wiślana Trasa Rowerowa R-9 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, w specjalności drogowej,
- Budowa ciągu pieszego w miejscowości Długie Pole, gm. Cedry Wielkie.

10.2. Wodociągi i kanalizacja

Z sieci wodociągowej w gminie Cedry Wielkie korzysta 98% mieszkańców gminy, zaś z kanalizacji sanitarnej około 75% mieszkańców. Długość sieci wodociągowej w naszej gminie wynosi 119,5 kilometra a kanalizacyjnej 100,84 kilometra. Eksploatacją sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy zajmuje się Spółka Aqua Cedry Sp. z o.o.

Woda dla gminy pozyskiwana jest z 3 ujęć wód podziemnych: Kiezmark, Błotnik oraz Wocławy gdzie znajdują się również stacje uzdatniania wody. Ponadto działają 3 Stacje Podnoszenia Ciśnienia Wody. Sieć kanalizacyjna jest budowana na terenie gminy od około 20 lat. Dofinansowanie na jej rozbudowę gmina pozyskiwała z Regionalnego programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Gminne ścieki odprowadzane są do dwóch oczyszczalni biologicznych w Cedrach Wielkich i w Trutnowach. Gmina sukcesywnie wspiera także i dofinansowuje swoich mieszkańców w rozbudowie sieci wodno-kanalizacyjnej. W 2022 roku w ramach przebudowy drogi gminnej w miejscowości Miłocin przy domu podcieniowym wykonano fragment nowej sieci wodociągowej wraz z przyłączami na wschodniej części przebudowywanej ulicy oraz przebudowano fragmenty istniejącej sieci w zachodniej części ulicy. Ponadto w ramach przebudowy dróg gminnych w miejscowości Koszwały, obejmującej odcinki ulic Sosnowej, Świerkowej i Brzozowej wykonano nowy odcinek sieci wodociągowej w ulicy Świerkowej wraz przyłączami. W 2022 roku rozpoczęto również budowę kanalizacji sanitarnej z miejscowości Leszkowy do miejscowości Kiezmark wraz z przyłączami kanalizacyjnymi, etap I – do Serowa (od miejscowości Leszkowy). Po wybudowaniu całej sieci w Kiezmarku cała aglomeracja ściekowa będzie miała dostęp do kanalizacji sanitarnej.

10.3. Oświetlenie ulic, placów i dróg

W 2023 roku, w ramach modernizacji dróg Lema w Wocławach, Długiej w Cedrach Małych, Topolowej w Koszwałach wybudowano nowe ciągi oświetleniowe liczące w sumie z 57 nowoczesnych lamp ulicznych.

Ponadto, na bieżąco dokonywane są przeglądy istniejącego oświetlenia ulic, dróg i placów mające na celu utrzymanie oświetlenia w należyтым stanie technicznych.

Z uwagi na trudną sytuację gospodarczą, w roku 2023 utrzymano decyzję z 2022 roku o czasowym wyłączeniu niektórych lamp oświetlenia ulicznego z zachowaniem doświetlenia przejść dla pieszych, skrzyżowań i rond.

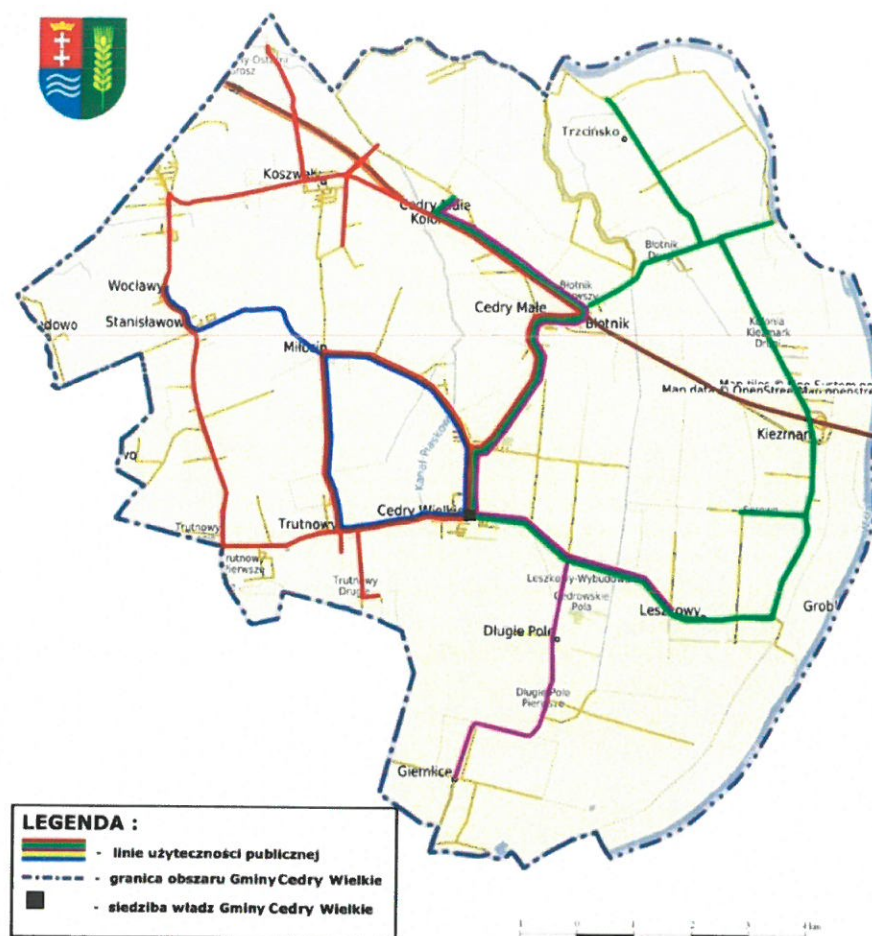
Na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie gminy znajdują się 695 punkty świetlne będące na utrzymaniu Energa Oświetlenie oraz 462 punkty świetlne należące do gminy.

W celu optymalizacji kosztów zakupu energii elektrycznej, Gmina Cedry Wielkie wchodzi w skład porozumienia Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, które polega na przygotowaniu i przeprowadzeniu wspólnego postępowania przetargowego na zakup energii elektrycznej przez zrzeszone Gminy jako tzw. grupa zakupowa. Przetarg dokonywany jest co roku i dzięki zawartemu porozumieniu w grupie zakupowej stawka za 1 kWh jest niższa niż ta, którą można uzyskać podczas indywidualnych negocjacji gminy.

10.4. Komunikacja

W ramach planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2016 – 2026 rozrózniono dwie główne części tj. część diagnostyczna, w której prezentowana jest charakterystyka obszaru objętego Planem, uwarunkowania wynikające z nadrzędnych planów i strategii, związane z lokalizacją geograficzną i w przestrzeni komunikacyjnej oraz z istniejącą infrastrukturą transportową.

Ostatnim, obligatoryjnym elementem opracowania jest graficzna prezentacja zaplanowanej sieci komunikacyjnej dla obszaru objętego „Planem Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2016 - 2026”.

Komunikacja autobusowa na terenie Gminy jest realizowana przez:
PKS Gdańsk.

- połączenia linii 871: GDAŃSK – TRZCINISKO – BŁOTNIK - CEDRY MAŁE – MIŁOCIN - CEDRY WIELKIE – KIEZMARK – NOWY DWÓR GDAŃSKI
- połączenia linii 851: GDAŃSK – PRUSZCZ GD. – GRABINY ZAMECZEK – CEDRY WIELKIE – GIEMLICE – SUCHY DĄB – OSICE ,
- połączenia linii 870: GDAŃSK - PRZEJAZDOWO - DREWNICA - JANTAR - STEGNA - SZTUTOWO - KRYNICA MORSKA.

PKS Elbląg

- połączenia ELBLĄG –KIEZMARK- CEDRY MAŁE- KOSZWAŁY- WOCLAWY - GDAŃSK,

P.T.A. Marian Kaczmarek Somonino

- połączenia linii 222640: CEDRY WIELKIE-KOSZWAŁY-WOCLAWY-TRUTNOWY-MIŁOCIN-CEDRY WIELKIE,
- połączenia linii 222641: CEDRY WIELKIE-KIEZMARK-TRZCINISKO-BŁOTNIK-CEDRY MAŁE-CEDRY WIELKIE ,
- połączenia linii 222642: CEDRY WIELKIE-LESZKOWY-DŁUGIE POLE-GIEMLICE

W ostatnich kilku latach coraz większym problemem staje się zmniejszanie przez przewoźników liczby połączeń, co bardzo utrudnia poruszanie się przede wszystkim po terenie Gminy, zwłaszcza w weekendy i święta. W opinii mieszkańców Gminy liczba połączeń autobusowych jest zbyt mała.

Informacje dotyczące rozkładu jazdy, przystanków i linii są dostępne na stronie internetowej: <https://www.cedry-wielkie.pl/index.php/przewodnik-po-gminie/rozklady-jazdy>

11. Środowisko

11.1 Utrzymanie zieleni

Tereny zieleni wiejskiej zajmują powierzchnię ok. 14 ha. w tym klomby i rabaty, trawniki, alejki i place oraz zieleń przydrożna. W roku 2023 wykonywane były prace polegające na:

- okoszeniu terenów zielonych,
- utrzymywaniu klombów i rabat,
- nasadzeniu kwiatów w donicach i gazonach,
- nasadzeniu krzewów i kwiatów na klombach i rabatach,
- pielęgnacji żywopłotów,
- utrzymywaniu ławek i koszy parkowych w estetycznym wyglądzie,
- ustawieniu na okres świąteczny i udekorowaniu choinek.

Na bieżąco w ramach funduszy sołeckich kupowane są elementy służące upiększeniu i uatrakcyjnieniu terenów zielonych tj. pergole, leżaki, dodatkowe elementy placów zabaw czy zjazdy linowe.

Przeprowadzone zostały zabiegi pielęgnacyjne drzew polegające na przycięciu posuszu konarowego i gałęziowego. Na bieżąco usuwano drzewa stanowiące zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia. W 2023 roku przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne dwóch dębów szypułkowych - Pomników Przyrody rosnących w Leszkowych. Dokonywane są również nasadzenia drzew nie tylko w ramach nasadzeń zastępczych.

W 2023 r. odbył się konkurs Piękna Wieś Pomorska. Główną ideą konkursu jest ochrona i poprawa wartości krajobrazu przyrodniczego oraz kulturowego pomorskich wsi i jakości życia na wsi, a także podniesienie atrakcyjności wypoczynkowej obszarów wiejskich, aktywizacja i integracja społeczności lokalnej. Organizatorem Konkursu Piękna Wieś Pomorska 2023 jest Województwo Pomorskie. Partnerami merytorycznymi i organizacyjnymi są urzędy gmin i starostwa powiatowe w województwie pomorskim. Konkurs ma promować aktywny udział społeczności wiejskich w zrównoważonym rozwoju swojego otoczenia i poprawie jego estetyki oraz przyczynić się do identyfikacji i analizy możliwych do przeniesienia dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Oceny dokonują komisje:

- **gminne** - powołane przez wójta gminy, które zgłaszają do eliminacji powiatowych laureatów pierwszych miejsc konkursu w kategoriach Wieś i Zagroda
- **powiatowe** - powołane przez starostę powiatu, które zgłaszają do eliminacji wojewódzkich laureatów pierwszych miejsc konkursu w kategoriach Wieś i Zagroda

- **województwa** - na podstawie przesłanych zgłoszeń oraz wizytacji dokona oceny wsi i zagród.

Dodatkowo na poziomie gminy Wójt Gminy Cedry Wielkie zbierał wnioski i nagroził również właścicieli zagród nierolniczych.

11.2. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska

1. Gospodarka odpadami komunalnymi

Jednym z priorytetowych zadań systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest realizacja obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Głównym celem jest osiągnięcie corocznych poziomów recyklingu określonych przepisami prawa oraz uświadamianie mieszkańców o korzyściach wynikających z segregacji odpadów komunalnych.

Odpady komunalne z terenu Gminy Cedry Wielkie odbierane i zagospodarowywane są przez przedsiębiorstwo PreZero Service Północ Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku na podstawie umowy przetargowej zawartej w 2022 roku na okres dwóch lat.

W 2023 r. wśród odpadów komunalnych zebrano 261,42 Mg odpadów ulegających biodegradacji oraz 10,88 MG odpady kuchenne ulegające biodegradacji. W dalszym ciągu największą ilość wśród odpadów odebranych od mieszkańców stanowią odpady zmieszane, których łączna masa wyniosła w 2023 r. 1509,52 Mg. Odpady ze szkła wynosiły 121,66 Mg, z papieru i tektury 65,76 Mg, odpady z tworzyw sztucznych 185,42 Mg.

W 2023 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów wyniósł 22,14 % (w 2022 r. wynosił 29,05%), natomiast poziom ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 8,67 % – (w roku 2022 – 9,60%)

W związku z rosnącymi kosztami gospodarowania odpadami w gminie 2 sierpnia 2022 roku Rada Gminy podjęła 3 uchwały w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Pierwsza to zmiana stawki z 22 zł/osoba na 35 zł/osoba, kolejne to zmiana częstotliwości odbioru poszczególnych frakcji odpadów oraz dostosowanie regulaminu do dokonanych zmian.

W dalszym ciągu obowiązują wprowadzone 1 października 2020 r. zasady:

- bezwzględnego obowiązku segregacji odpadów w nieruchomościach zamieszkałych (gospodarstwa domowe) i w nieruchomościach niezamieszkałych (np. firmy, sklepy, szkoły itp.)
- wprowadzenia zniżki w wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach w zabudowie jednorodzinnej,
- metody naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami - od osoby,
- wprowadzenia zniżki w opłacie dla rodzin wielodzietnych,
- zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów zmieszanych i biodegradowalnych z nieruchomości wielolokalowych w okresach od kwietnia do końca października każdego roku,
- podwyższonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości u których stwierdzono nieprawidłowości w segregacji odpadów.

Priorytetowym zadaniem Gminy Cedry Wielkie jest systematyczne uświadamianie mieszkańców w zakresie efektywnej gospodarki odpadami komunalnymi mającej na celu ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych (w tym odpadów ulegających biodegradacji), racjonalne segregowanie odpadów w celu osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu oraz wyeliminowanie miejsc, w których nielegalnie wyrzucane są odpady (tzw. „dzikie wysypiska”). Dodatkowo zakupione w 2020 r. metalowe serce do zbierania plastikowych nakrętek, które mieści się na terenie Urzędu Gminy Cedry Wielkie niesie za sobą duże zainteresowanie mieszkańców. Od 1 października 2020 r. do 13.12.2023 r. mieliśmy 10 odbiorów nakrętek przeznaczonych na cele charytatywne o łącznej masie 1182,54 kg.

Od 2021 r. przy szkołach stoją serduszka, które mieszczą się w:

- szkole podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Cedrach Wielkich - zebrano łącznie około 1126 kg
- szkole podstawowej im. Juliusza Kraziewicza w Cedrach Małych - zebrano łącznie około 648,70 kg
- szkole podstawowej im. Obrońców Ziemi Polskich w Wocławach - zebrano łącznie około 1150 kg

Niniejsza inicjatywa ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości polegających na wyrzucaniu zakręconych butelek i opakowań z tworzyw sztucznych. Niezgnieciony odpad z nakrętką zwiększa objętość gromadzonych odpadów oraz zakłóca pracę na sortowni.

22 kwietnia 2023 r. w naszej gminie odbyło się „sprzątania świata” w którym wzięło udział ok. pół tysiąca osób. W kilka godzin ciężkiej pracy zebrano 5,65 ton śmieci. Mieszkańcy jak zwykle pokazali, że można na nich liczyć. Dla uczestników akcji razem z sołtysami przygotowaliśmy ogniska z pieczonymi kiełbaskami, a dodatkowo niektórzy sołtysi i radni mieli dla najmłodszych słodkie upominki.

W grudniu 2023 r. zlikwidowane nielegalne wysypiska śmieci. Łącznie usunięto ponad 2 tony odpadów.

We wrześniu 2023 r. podczas dożynek gminnych odbyły się zajęcia edukacyjne dla dzieci których celem było rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw proekologicznych z zakresu ochrony powietrza i ograniczenia powstawania i segregacji odpadów. Dzieci aktywnie uczestniczyły w zorganizowanych zabawach i grach ekologicznych. Wszyscy uczestnicy zajęć otrzymali nagrody.

2. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Cedry Wielkie opracowany został w 2016 r. Jako jeden z planów gospodarki niskoemisyjnej opracowanych w ramach Obszaru Metropolitalnego. Został opracowany aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020 z perspektywą do 2030 r. tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Dotyczy także poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń substancji w powietrzu i wdrażane są programy naprawcze ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

Plan ten pozwala Gminie na pozyskiwanie funduszy zewnętrznych dotyczących ograniczenia niskiej emisji, czy też podejmowanie działań zmierzających do poprawy czystości powietrza na terenie Gminy poprzez m.in.:

- termomodernizację budynków,
- wymianę pieców,
- usuwanie azbestu,
- remonty dróg.

3. Usuwanie azbestu z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych w gminie Cedry Wielkie

W roku 2017 Rada Gminy Cedry Wielkie przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Cedry Wielkie na lata 2017-2032”. W ramach programu przeprowadzono szczegółową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

Zgodnie z danymi przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdza się, że na terenie gminy Cedry Wielkie łączna powierzchnia dachów na których zidentyfikowano występowanie wyrobów zawierających azbest to : 106 556,81 m² o szacunkowej masie 1 172,125 Mg.

Dodatkowo w ramach pomocy właścicielom budynków mieszkalnych i gospodarczych na terenie gminy przyjęty został i obowiązuje od wielu lat, Regulamin przyznawania

dofinansowania na usuwanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, zawierających azbest, pochodzących z budynków mieszkalnych i gospodarczych z terenu gminy Cedry Wielkie. W ramach przedmiotowego Regulaminu właściciele budynków mogą uzyskać dofinansowanie w wysokości 80 % kosztów demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest, nie więcej niż 3 500,00 zł.

Na ten cel gmina zabezpieczyła środki w budżecie na rok 2023 r. kwotę 25 000,- zł.

W 2023 r. z takiej możliwości skorzystało 1 gospodarstwo domowe uzyskując 3500,- zł dofinansowania.

4. Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne

Gmina Cedry Wielkie posiada uchwalony przez Radę Gminy w dniu 15 marca 2022r. regulamin dofinansowania zadań polegających na wymianie źródeł ogrzewania z węglowych na ekologiczne. Z tego programu mieszkańcy mogą ubiegać się o dotację bezzwrotną w wysokości 1 000,- zł. Na ten cel gmina zabezpieczyła środki w budżecie na 2023 r. kwotę 20 000,00 zł. W 2023 r. z takiej możliwości skorzystały 2 gospodarstwa domowe uzyskując po 1000,- zł dofinansowania.

5. Budowa biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych.

Od wielu lat na terenie gminy Cedry Wielkie funkcjonuje mechanizm dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Dotacje udzielane są mieszkańcom na podstawie Regulaminu przyznawania dofinansowania kosztów budowy przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Cedry Wielkie. Przedmiotowy dokument przewiduje dofinansowanie z budżetu gminy do 50 % kosztów inwestycji nie więcej niż 5 000,00 zł. Na ten cel gmina zabezpieczyła środki w budżecie na 2023 r. kwotę 18 000,00 zł.

6. Place zabaw

Na terenie gminy znajduje się 28 placów zabaw oraz 21 siłowni zewnętrznych. Co roku gmina przeprowadza obowiązkowe przeglądy techniczne oraz bieżące konserwacje placów zabaw. Staramy się, aby nasze Dzieci mogły korzystać i bawić się na bezpiecznych, ciekawych, rozwijających i kolorowych obiektach. Dlatego sukcesywnie place są doposażanie w nowe urządzenia i zabawki (Statek „Frajda” w Błotniku). W sytuacjach wymagających poważniejszej interwencji, gdy zużycie elementów zabawowych jest zwiększone, a w kolejnych latach może nawet zagrozić bezpieczeństwu małych użytkowników, takie place są całości przebudowywane (w 2023r był to plac zabaw w Koszwałach przy ul. Spacerowej). Utrzymanie placów zabaw polega na dbaniu o czystość na ich terenie, koszeniu trawników, dbaniu o stan techniczny urządzeń zabawowych a także wykonywaniu bieżących napraw, czy też czyszczeniu urządzeń. Te zadania w dużej mierze realizowane są przez Sołtysów. Liczne w naszej gminie siłownie zewnętrzne niezmiennie cieszą się dużą popularnością, pomagają one osobom w każdym wieku bez dodatkowych kosztów prowadzić zdrowy i aktywny styl życia. Powszechna obecnie w społeczeństwie jest wiedza, jak ważne jest dbanie o sprawność fizyczną, zdrowie i dobre samopoczucie. Dostępność miejsc ćwiczeń i rekreacji umożliwia zachowanie dobrej kondycji fizycznej w sposób łatwy, przyjemny, bez konieczności posiadania specjalistycznej wiedzy i ponoszenia dodatkowych kosztów.

7. Ochrona zwierząt

W dniu 29 marca 2023 r. uchwałą Nr XLII/321/23 Rada Gminy Cedry Wielkie przyjęła Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program ten ma celu zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w szczególności poprzez umieszczenie

ich w schronisku oraz poszukiwanie nowych właścicieli dla zwierząt, promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt oraz edukację społeczeństwa w zakresie obowiązków spoczywających na właścicielach i opiekunach kotów i psów. Ma również na celu zapobieganie wzrostowi populacji zwierząt bezdomnych, w szczególności poprzez intensywną sterylizację i kastrację dziko żyjących kotów i bezdomnych psów, a także usypianie ślepych miotów w uzasadnionych przypadkach a przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom.

W 2023 r. w ramach ww. programu przekazano 8 psów i 7 kotów do schroniska w Tczewie. Wydano 34 skierowań na sterylizację 36 kotek i kastrację 15 kotów.

Na realizację Programu nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt Gmina wydatkowała kwotę 54 868,97 zł.

8. Bezpieczeństwo powodziowe

Według art. 163 Ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624) ochrona przed powodzią jest zadaniem Państwowego Gospodarstwa Wody Polskie oraz organów administracji rządowej i samorządowej. Przepisy ustawy uwzględniają wymagania Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 roku w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim - popularnie nazywana Dyrektywą Powodziową. Zobowiązuje ona kraje członkowskie UE do opracowania i aktualizacji co 6 lat trzech ważnych dokumentów: Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (WORP), map zagrożenia i map ryzyka powodziowego (MZiRP), oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla wyznaczonych obszarów, w tym obszaru Żuław. Powyższe dokumenty dostępne są na stronie internetowej: www.wody.gov.pl/nasze-dzialania/mapy-zagrozenia-i-mapy-ryzyka-powodziowego.

Obecnie realizowany jest Program „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)” zwany „Programem Żuławskim –2030” jest dokumentem strategicznym, którego nadrzędnym celem jest zwiększenie skuteczności ochrony przeciwpowodziowej stymulującej wzrost potencjału dla zrównoważonego rozwoju Żuław. W zakresie tego programu znalazły się prace remontowe i modernizacyjne - między innymi pompy nr 7 i 13 na terenie Gminy Cedry Wielkie, które zakończono już w 2021 roku.

Gmina Cedry Wielkie jest położona w całości na obszarze Żuław Gdańskich. W części położona w depresji o powierzchni około 3 ha. Bezpieczeństwo powodziowe zapewnione jest poprzez liczną sieć kanałów melioracyjnych podzielonych ze względu na ich przeznaczenie na kanały: szczegółowe i podstawowe o łącznej długości 1076 km. Bezpieczny poziom wody utrzymywany jest za pomocą 12 stacji pomp polderowych regulujących stan wody pomiędzy kanałami odwadniającymi, a kanałami Piaskowym, o długości 13,6 km, Śledziowym o długości 16,15 km i Gołębim o długości 690 m odprowadzającymi wody do Martwej Wisły zabezpieczonej wrotami przeciwsztormowymi oraz stacją pomp SZTORMOWA na ujściu Kanału Piaskowego w Trzciniску o wydajności do 3,5 m³/s. obecnie za utrzymanie wałów powodziowych odpowiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, natomiast utrzymaniem kanałów melioracyjnych zajmują się poszczególni właściciele. Linia lewego brzegu Wisły na granicy Gminy Cedry Wielkie wynosi 11 200 m, a Martwej Wisły 6 200 m.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego Gmina Cedry Wielkie utrzymuje w stałej gotowości Gminny Magazyn Przeciwpowodziowy, w którym zgromadzono niezbędny sprzęt na wypadek zagrożeń. Łączna wartość posiadanego w magazynie sprzętu - w tym z zakupionym w ramach projektu „Bezpieczne Żuławy” zapór przeciwpowodziowych, agregatów prądotwórczych i wyposażenia namiotów pneumatycznych wynosi ponad 795 000 zł. Ilość posiadanego sprzętu jest wystarczająca i nie ma obecnie potrzeby zwiększania zapasów magazynowych. W przypadku zdarzeń wielkich rozmiarów gmina ma możliwość korzystania z zasobów Wojewódzkiego Magazynu przeciwpowodziowego w Gdańsku- Złotej Karczmi, ul. Harfowa 58 zlokalizowanego w odległości 38 kilometrów. Z racji położenia i uwarunkowań fizjograficzno-hydrologicznych Żuławy Wiślane należą do obszarów silnie zagrożonych powodzią. Występuje tu zagrożenie wszystkimi możliwymi rodzajami powodzi: opadową, roztopową, zatorową i sztormową. Obserwowane ocieplenie klimatu spowodowało nasilenie zagrożeń powodziowych oraz zauważalny trend wzrostu strat spowodowanych powodzią.

W 2023 roku działania gminy skupiały się na sprawach dotyczących stale zwiększającej się populacji bobra europejskiego na naszym terenie. W ramach rozwiązywania tego problemu władze naszej Gminy, Radni, sołtysi, rolnicy oraz pracownicy urzędu gminy brali udział w spotkaniach w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim. Odbyły się posiedzenia Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Rady Gminy z udziałem przedstawicieli Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Gmina występowała do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku z roszczeniami w sprawie szkód wyrządzonych przez bobry w infrastrukturze drogowej.

12. Gospodarka nieruchomościami

12.1. Sprzedaż

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy Ustawy o gospodarce nieruchomościami i Kodeksu Cywilnego. Nieruchomości będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, użyczenia, oddanie w wieczyste użytkowanie, trwały zarząd, dzierżawę i najem.

Zasady nabywania i zbywania nieruchomości oraz lokali użytkowych, stanowiących własność lub będących w użytkowaniu wieczystym Gminy oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony oraz zasady zawierania, po umowie dzierżawy lub najmu zawartej na czas oznaczony do trzech lat, kolejnych umów, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość lub lokal użytkowy określa Uchwała Nr XXXII/266/13 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 22 listopada 2013 r.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. dokonano sprzedaży 2 nieruchomości niezabudowanych w celu polepszenia zagospodarowania nieruchomości przyległych o łącznej powierzchni 150 m². Dochód Gminy z tytułu sprzedaży nieruchomości wyniósł 31 094,40zł brutto. Gmina Cedry Wielkie zgodnie z podjętą Uchwałą Rady Gminy Cedry Wielkie Nr X/91/2019 z dnia 3 grudnia 2019 r. utworzyła spółkę prawa handlowego z wyłącznym udziałem Gminy pod nazwą „Aqua Cedry” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Cedrach Wielkich. Gmina obejmuje 100% udziałów w ww. Spółce tj. 59452 udziałów po 500,- zł każdy.

Zgodnie z aktem notarialnym z dnia 28 września 2021 r. Gmina Cedry Wielkie objęła 60 000 udziałów o wartości 50,00 zł każdy w spółce Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN-Pomorze Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. W 2023 r. Gmina objęła kolejne 7464 udziałów w istniejącej spółce wnosząc wkład niepieniężny w postaci niezabudowanej nieruchomości o pow. 0,2819 ha składającej się z działek nr 128 i 127 w miejscowości Miłocin.

12.2 Oddanie w wieczyste użytkowanie

W 2023 r. powierzchnia nieruchomości będących przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy Cedry Wielkie miała wielkość 4,0631 ha a dochód gminy z tego tytułu wyniósł 33 889,00 zł.

12.3 Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności

W 2023 r. opłata przekształceniowa wyniosła 362,23 zł. Przedmiotowa opłata dotyczy 4 nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi, które z dniem 1 stycznia 2019 r. przekształciły się w prawo własności.

12.4 Dzierżawa gruntów i budynków

W okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. w ramach zadań związanych z udostępnianiem nieruchomości gminnych zawartych było około 94 umów dzierżawy (z czego 70 umów dotyczyło dzierżawy na cele rolne i warzywnicze, zaś 24 umowy dotyczyły dzierżawy na cele inne niż rolne) na łączną kwotę ok. 518 000,00 zł netto.

12.5 Nabycie i przejęcie nieruchomości do zasobu gminnego

W 2023 r. gmina nie dokonała żadnego nabycia i przejęcia nieruchomości.

12.6 Trwały zarząd

W 2023 r. Wójt Gminy ustanowił trwały zarząd na rzecz 4 placówek realizujących na terenie gminy zadania oświatowe. W trwały zarząd zostały oddane niżej wymienione nieruchomości:

- część nieruchomości oznaczonej jako działki nr 377/1, 377/2, 377/3 i 164/2 w miejscowości Cedry Małe na rzecz Szkoły Podstawowej w Cedrach Małych;
- część nieruchomości oznaczonej jako działka nr 46 w miejscowości Cedry Wielkie na rzecz Szkoły Podstawowej w Cedrach Wielkich;
- część nieruchomości oznaczonej jako działki nr 9 i 10 w miejscowości Giemlice na rzecz Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego „Żuławski Słonecznik” w Giemlicach;
- część nieruchomości oznaczonej jako działki nr 137 i 138 w miejscowości Trutnowy na rzecz Przedszkola Samorządowego Nr 2 w Cedrach Małych;
- część nieruchomości oznaczonej jako działka nr 97 w miejscowości Wocławy na rzecz Szkoły Podstawowej w Wocławach.

Opłaty z tytułu trwałego zarząd nie zostały naliczone, gdyż szkoły jako placówki realizująca zadania oświatowe zgodnie z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych zwolnione są z opłat z tego tytułu.

13. Fundusz sołecki

Od 2010 r. w budżecie gminy wyodrębnia się środki stanowiące fundusz sołecki.

Sołectwa co roku do 30 września uchwalają podział funduszu sołeckiego na rok następny. Zgodnie z ustawą, środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej.

Poniżej przedstawiono metodę naliczania funduszu sołeckiego oraz wykonanie za 2023 r.

Dochody wykonane zgodnie ze sprawozdaniem RB-NDS za 2021 rok:

56.264.206,46 zł (ogółem)
- 12.251.996,34 zł (dochody majątkowe)
= **44.012.210,12 zł (dochody bieżące gminy)**

Liczba mieszkańców Gminy Cedry Wielkie ustalona przez Prezesa GUS na dzień **31.12.2021** r. – 6.995 osób

Wskaźnik K_b dla gminy Cedry Wielkie = $\frac{44.012.210,12 \text{ zł}}{6.995 \text{ osób}}$ = **6.291,95 zł**

Wyliczeń dokonano w oparciu o art. 2.1 Ustawy o funduszu sołeckim zgodnie ze wzorem:

$$F = \left(2 + \frac{L m}{100} \right) \times K_b$$

F- wysokość funduszu dla danego sołectwa- nie więcej niż dziesięciokrotność **K_b**

L_m – liczba mieszkańców sołectwa na dzień 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy

K_b –kwota bazowa – iloraz wykonanych dochodów bieżących gminy oraz liczby mieszkańców gminy na dzień 31.12 roku poprzedzającego rok budżetowy o 2 lata ustalonej przez Prezesa GUS

Wysokość planowanego i wykonanego funduszu sołeckiego na 2023 rok

I.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców na dzień 30.06.2022 r.	Wysokość funduszu Planowana w zł	Wysokość funduszu Wykonana w zł
1.	Błotnik	330	33.347,00	22.712,83
2.	Cedry Małe	947	62.919,00	51.159,91
3.	Cedry Wielkie	1295	62.919,00	56.861,81
4.	Długie Pole	595	50.021,00	39.118,26
5.	Giemlice	206	25.545,00	24.390,88
6.	Kiezmark	390	37.122,00	36.041,19
7.	Koszwały	817	62.919,00	62.496,90
8.	Leszkowy	269	29.509,00	23.822,41
9.	Miłocin	272	29.698,00	25.659,53
10.	Stanisławowo	195	24.853,00	13.852,40
11.	Trutnowy	679	55.306,00	40.709,83
12.	Trzcinisko	191	24.601,00	23.994,39
13.	Wocławy	487	43.225,00	22.492,60
	Razem	6673	541.984,00	443.312,94

14. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Bezpieczeństwo, porządek i ład publiczny należą do podstawowych zbiorowych potrzeb społecznych, a ich zapewnienie jest powinnością jednostek samorządu terytorialnego oraz władz państwowych. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo mieszkańców gminy wymusza poszukiwanie coraz to nowych sposobów i rozwiązań w celu zminimalizowania ryzyka w zakresie zagrożeń dla ich życia, zdrowia i mienia. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym samorząd ma obowiązek zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty. Należy to do jej zadań własnych, które obejmują między innymi sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.

System zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Cedry Wielkie jest oparty na trzech podstawowych komponentach zapewniających bezpieczeństwo w zakresie ratownictwa i opieki medycznej, nadzorem i minimalizowaniem skutków działalności przestępczej i wykroczeniowej, oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego, przeciwpowodziowego oraz udzielaniem pomocy podczas miejscowych zagrożeń pochodzenia naturalnego oraz spowodowanych działalnością człowieka.

Pierwszy komponent jest realizowany poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do opieki medycznej realizowanej przez funkcjonowanie Przychodni Lekarskiej w Cedrach Wielkich prowadzonej przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ETER-MED" sp. z o.o. oraz Państwowe Ratownictwo Medyczne - stacja pogotowia w Pruszczu Gdańskim.

Zadania drugiego komponentu realizowane są przez Komendę Powiatową Policji w Pruszczu Gdańskim, oraz Komisariat Policji w Cedrach Wielkich.

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej realizuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Pruszczu Gdańskim na podstawie Powiatowego planu Ratowniczego. Na terenie Gminy Cedry Wielkie działają dwie jednostki ochotniczych straży pożarnych w Cedrach Wielkich i Koszwałach. Liczba ta jest wystarczająca do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy. Obie jednostki są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego i mogą prowadzić działania ratownicze również poza granicami gminy Cedry Wielkie.

Z każdym rokiem wzrastają koszty utrzymania naszych jednostek ochotniczych straży pożarnych. Dla porównania w roku 2020 r. – 508 tys. zł., w roku 2021 była to kwota ponad 540 tys. zł, natomiast wydatki w 2022 roku zamknęły się kwotą 753 tys. zł. Jak widać ta tendencja z każdym rokiem wzrasta i trzeba mieć taką świadomość konstruując budżety gminy w kolejnych latach. Wpływ na wzrost wydatków na ochronę przeciwpożarową w gminie mają prowadzone inwestycje w zakresie. W latach 2020- 2022 w ramach inwestycji

został zakupiony nowy samochód marki VOLVO dla OSP Koszwały, wykonano rozbudowę remizy i zakupiono nowy samochód marki SCANIA dla OSP Cedry Wielkie. Niemniej jednak rosną również koszty utrzymania bieżącego, corocznie rosną koszty paliw, energii elektrycznej i usług. I tak koszty bieżące utrzymania naszych jednostek w roku 2022 wyniosły 193 869,76 złotych. Natomiast w roku 2023 była to już kwota 217 221, 24 złotych

Z dniem 1 stycznia 2022 roku weszła w życie ustawa o ochotniczych strażach pożarnych. Nastąpiły zmiany w bardzo wielu aspektach działalności OSP, w tym w zasadach wypłaty ekwiwalentu, zakresie badań lekarskich i ubezpieczenia strażaków ratowników. Wszystkie te elementy mają wpływ na wzrost kosztów zapewnienia bezpieczeństwa w gminie. Ustawa wprowadziła również długo oczekiwane przez środowisko strażaków świadczenie ratownicze dla seniorów. Obecnie otrzymuje je 18 strażaków seniorów z naszej Gminy.

Ochotnicze Straże Pożarne posiadają na wyposażeniu łącznie w 5 samochodów ratowniczo gaśniczych, oraz łódź ratowniczą. W każdym z tych samochodów został umieszczony sprzęt do usuwania skutków pożarów, wypadków drogowych i innych zagrożeń miejscowych. Samochody będące na wyposażeniu OSP Koszwały to Scania i Volvo, który został zakupiony 2020 roku. Jednostka OSP Cedry Wielkie posiada na wyposażeniu trzy samochody oraz łódź ratowniczą, w tym samochód marki SCANIA P-360 zakupiony w 2022 roku, który znacznie poprawił mobilność i skuteczność tej jednostki OSP. Samochód ten został wyposażony również w nowoczesny sprzęt ratowniczy i gaśniczy. Jednostki OSP w 2022 roku brały udział w likwidacji 226 zagrożeń na terenie gminy i powiatu gdańskiego. Jest mniej zdarzeń w stosunku do 2022 roku kiedy to miały miejsce 283 zdarzenia. Strażacy ratownicy z naszych jednostek OSP przepracowali w 2023 roku podczas akcji ponad 1 940 godzin.

W listopadzie 2023 roku jednostka OSP Koszwały otrzymała z Komendy Powiatowej Państwowej Straży pożarnej w Wejherowie średni samochód pożarniczy marki RENAULT Midlum 300.14 DXI z napędem uterenowionym 4x4. Samochód ten zastąpi wysłużony samochód SCANIA LB 81, wyprodukowaną w 1976 roku.

Jednostki OSP posiadają 42 strażaków ratowników- liczba ta uległa zwiększeniu w stosunku do roku poprzedniego o 5 ratowników. Jednostki posiadają 9 kierowców pojazdów uprzywilejowanych, oraz 17 ratowników medycznych uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczych, działaniach ratowniczych, ćwiczeniach, szkoleniach oraz zabezpieczeniu rejonu działania JRG PSP w Pruszczu Gdańskim.

15. Kultura

Działalność w zakresie kultury, sztuki i sportu prowadzi Żuławski Ośrodek Kultury i Sportu oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Cedrach Wielkich. Żuławski Ośrodek Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich został powołany Uchwałą Rady Gminy w Cedrach Wielkich Nr XXVII/255/05 z dnia 07 września 2005 r. Działa na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Gminna Biblioteka Publiczna została powołana Uchwałą Nr XXX/271/02 Rady Gminy Cedry Wielkie z dnia 30 stycznia 2002 r.

Po oddaniu do użytku hali sportowo-widowiskowej we wrześniu 2019 r. wydarzenia kulturalne i sportowe odbywają się także w nowo wybudowanym obiekcie.

Informacje o działalności instytucji kultury umieszczane są na bieżąco na stronie internetowej ŻOKiS, jednakże różnorodność oferty kulturalnej jest tak bogata, że poniżej zamieszczamy w kolejności chronologicznej najważniejsze wydarzenia.

IMPREZY OGÓLNE

- 1) 15.01.2023 r. KOŁĘDOWANIE W GMINIE CEDRY WIELKIE.
- 2) 24.01.2023 r. WYNIKI KONKURSU PLASTYCZNEGO W RAMACH OBCHODÓW ZWIĄZANYCH Z "MARSZEM ŚMIERCI".
- 3) 16 – 29.01.2023 r. FERIE ZIMOWE.
- 4) 25.01.2023 r. X ROCZNICA OBCHODÓW MARSZU ŚMIERCI W GMINIE CEDRY WIELKIE.
- 5) 29.01.2023 r. 31 FINAL WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY.
- 6) 04.02.2023 r. BAL SENIORA.
- 7) 01.03.2023 r. NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI „ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH”.
- 8) 05.03.2023 r. SENIORIADA.
- 9) 11.03.2023 r. DZIEŃ KOBIET.
- 10) 24.03.2023 r. OGÓLNOPOLSKI TURNIEJ WIEDZY POŻARNICZEJ.
- 11) 30.03.2023 r. KONKURS WIELKANOCNY „NAJPIĘKNIEJSZY BARANEK”.
- 12) 18.04.2023 r. KATYŃ.
- 13) 08-09.05.2023 r. BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM.
- 14) 12-14.05.2023 r. DNI OTWARTE FUNDUSZY EUROPEJSKICH W GMINIE CEDRY WIELKIE.
- 15) 13.05.2023 r. PIKNIK ŻEGLARSKI
- 16) 13.05.2023 r. FESTYN PROMUJĄCY OBSZAR LGR
- 17) 03.06.2023 r. GMINNY DZIEŃ DZIECKA
- 18) 07.06-11.06.2023 r. SZLAKIEM PĘTLI ŻUŁAWSKIEJ.
- 19) 16.06.2023 r. ROWEROWY MAJ.
- 20) 25.06.2023 r. DNI OTWARTE ŻUŁAWSKICH ZABYTEKÓW.
- 21) 01.07- 28.07. 2023 r. ZAJĘCIA WAKACYJNE.
- 22) 29.07.2023 r. XV ŻUŁAWSKI ROWEROWY RAJD.
- 23) 31.07-25.08.2023 r. OBOZY ŻEGLARSKIE.
- 24) 12.08.2023 r. VI ŻUŁAWSKIE REGATY ŁODZI SMOCZYCH O PUCHAR SMOCZEJ AURY.
- 25) 25.08.2023 r. REGATY O PUCHAR STAROSTY POWIATU GDAŃSKIEGO.
- 26) 25-26.08.2023 r. II REGATY O PUCHAR MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
- 27) 31.08.2023 r. PODSUMOWANIE KONCERTOWEJ STREFY CHILLOUT.
- 28) 02.09.2023 r. DOŻYNKI GMINNE.
- 29) 19 – 21.09.2023 r. METROPOLITARNA PRZESTRZEŃ KULTURY

- 30) 23-29.09.2023 r. TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO W HALI SPORTOWEJ
- 31) 29.10.2023 r. GALA ŻEGLARSKA PUCHARU KASZUB I PUCHARU ŻUŁAW
- 32) 10.11.2023 r. OBCHODY NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI
- 33) 9-10.12.2023 r. PRZEJAZD ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA
- 34) 19.12.2023 r. KONKURS SZOPKA BOŻONARODZENIOWA

I. ZAJĘCIA STAŁE ODBYWAJĄCE SIĘ W ŻUŁAWSKIM OŚRODKU KULTURY I SPORTU

1. SŁONECZNE OKIENKA
2. SUPER SYLWETKA
3. TAEKWONDO
4. JOGA
5. PŁASKI BRZUCH I ZDROWY KRĘGOSŁUP
6. SEKCJA WSPINACZKOWA
7. ACRODANCE
8. STREET DANCE
9. SZKÓŁKA ŻEGLARSKA
10. LATINO SOLO

II. WARSZTATY ZAINTERESOWAŃ

1. NAUKA GRY NA GITARZE
2. ZAJĘCIA MALARSKIE
3. STUDIO PIOSENKI ŻOKiS
4. SENSOPLASTYKA

Żuławski Ośrodek Kultury i Sportu wypożycza sale na wydarzenia społeczno - kulturalne. Udostępnia także sprzęt znajdujący się na wyposażeniu ośrodka. Stale wystawy „Żuławy Wczoraj i dziś”, „Na szlaku Mennonitów”, były prezentowane na wielu imprezach poza terenem ośrodka. ZOKiS jest wydawcą biuletynu „Nowiny Żuławskie”.

16. Sport

W skład infrastruktury sportowej gminy, wchodzi:

1. **Hala sportowa** przy Szkole Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Cedrach Wielkich, oddana do użytku we wrześniu 2019 r. W skład kompleksu wchodzi: pełnowymiarowa hala sportowa z boiskiem o wymiarach 20 x 40 m do piłki ręcznej, siatkówki oraz koszykówki wraz z przyległymi pomieszczeniami (szatniami, węzłem sanitarnym i salą rehabilitacji). Oprócz zajęć sportowych dla uczniów szkoły, odbywają się na niej także wydarzenia sportowe, kulturalne i okolicznościowe integrujące lokalną społeczność.
2. **Infrastruktura żeglarska przy przystani żeglarskiej w Błotniku.** Szkoła Żeglarska wyposażona jest w osobne zaplecze w postaci budynku z magazynem dla łodzi typu Optymist i kajaków wraz z salą do szkoleń i węzłem sanitarnym. Szkoła posiada swój pomost pływający dla cumowania łodzi kursantów.

3. **Centrum Sportowo - Rekreacyjne** w Długim Polu oddane do użytku w 2008 r., w skład którego wchodzi budynek szkoleniowy wraz z infrastrukturą socjalną dla zawodników sportowych oraz boisko piłkarskie.
4. **Boiska sportowe**, w tym:
 - * boisko przy Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym w Giemlicach - nowoczesne boisko wielofunkcyjne do gry w piłkę nożną, ręczną, siatkówkę, mini koszykówkę i tenisa ziemnego, przebudowane w 2018 roku. Na jego budowę Gmina Cedry Wielkie otrzymała dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.
 - * boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Wocławach – zmodernizowane w 2017 roku. To nowoczesny obiekt wyposażony w boisko do piłki ręcznej, boisko do siatkówki oraz w boisko treningowe do koszykówki. Inwestycja dofinansowana była ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.
 - * boisko wielofunkcyjne „ORLIK” przy Szkole Podstawowej w Cedrach Wielkich, na którym oprócz zajęć sportowych dla dzieci odbywa się szereg imprez i zawodów na szczeblu międzyszkolnym czy gminnym, a także zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży organizowane przez lokalnego animatora sportu.
 - * boisko wielofunkcyjne „ORLIK” przy Szkole Podstawowej w Cedrach Małych zmodernizowane w 2018 roku ze środków Ministerstwa Sportu i Gminy Cedry Wielkie.
 - * boisko wielofunkcyjne w Trutnowach – nowoczesny obiekt, powstały w 2021 roku, wyposażony w boisko do piłki ręcznej, tenisa ziemnego, siatkówki oraz koszykówki. Inwestycja dofinansowana ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
 - * boiska piłkarskie w Cedrach Małych, Długim Polu, Kiezmorku, Koszwałach, Miłocinie i Błotniku oraz boisko do siatkówki w Leszkowach.
5. **Siłownie zewnętrzne** z urządzeniami do ćwiczeń fizycznych, z których większość zbudowana lub zmodernizowana została w 2018 roku ze środków UE oraz Gminy. Znajdują się one we wszystkich miejscowościach naszej gminy.

Na terenie Gminy prężnie działają Kluby Sportowe i Stowarzyszenia, które organizują różnorodne zajęcia czy imprezy o charakterze sportowo – rekreacyjnym na gminnych obiektach infrastruktury sportowej, przy wsparciu środków Gminy Cedry Wielkie.

W ramach otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Wójta Gminy Cedry Wielkie, na zadanie z zakresu „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej”, „Turystyka i Krajoznawstwo” oraz „Wypoczynek Dzieci i młodzieży” w roku 2023 dofinansowano 5 działań 4 organizacjom na łączną kwotę **84.000 zł**. Jest to o 5.000 zł więcej niż w roku ubiegłym.

- „Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo rekreacyjnych na ścianie wspinaczkowej dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Cedry Wielkie”. Zadanie realizowane przez **Gminne Towarzystwo Sportowe w Cedrach Wielkich**, które otrzymało z budżetu gminy dotację w wysokości 6.000 zł na organizację zajęć sportowo rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży na hali sportowej w Cedrach Wielkich.

- „Sport dla wszystkich-zdrowie dla każdego. Zadanie realizowane przez **Klub Sportowy „Wisła Długie Pole”**, który otrzymał dotację w wysokości 25.000 zł na organizację treningów i zawodów w piłce nożnej.

- „**Trenuj z GTS** – realizacja zajęć sportowych oraz organizacja ogólnopolskiego turnieju piłki ręcznej dla dzieci i młodzieży”. Na realizację zadania GTS otrzymało dotację w wysokości 15.000 zł.

- „Aktywni poprzez sport – realizacja zajęć sportowych i udział w rozgrywkach sportowych przez członków klubu sportowego Korona Cedry Małe”. Zadanie realizowane przez **Klub Sportowy „Korona Cedry Małe”**, który otrzymał dotację z budżetu gminy w wysokości 30.000 zł na organizację treningów i zawodów w piłce nożnej i tenisie stołowym.

- „Wspieranie i upowszechnianie turystyki wodnej poprzez organizację zajęć żeglarskich oraz promowanie Mariny Błotnik jako potencjału gminy Cedry Wielkie”. Zadanie realizowane przez **Stowarzyszenie Gdański Klub Sportowy „CEDRUS”**, które otrzymało z budżetu gminy dotację w wysokości 8.000 zł. W ramach zadania przeprowadzono cykl zajęć żeglarskich wśród dzieci i młodzieży, zorganizowano regaty oraz zakupiono niezbędne materiały i pomoce dydaktyczne na ich organizację.

Zadania z zakresu sportu w Gminie Cedry Wielkie realizowane są również przy wsparciu Żuławskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Cedrach Wielkich. Instytucja jest organizatorem wielu wydarzeń i zajęć w ramach sekcji sportowych dla mieszkańców Gminy.

17. Zabytki

Teren gminy leży w obrębie regionu historyczno-kulturowego Żuławy (mikroregion Żuławy Gdańskie (dawne Żuławy Steblewskie) – o wybitnych wartościach kulturowych.

Do najcenniejszych obiektów kulturowych na terenie gminy zaliczono: domy podcieniowe w Miłocinie, Trutnowach i Koszwałach, kościół w Cedrach Wielkich, kościół i cmentarz przykościelny w Giemlicach, kościół, cmentarz przykościelny wraz ze starodrzewem w Kiezmarku, kościół, plebania i cmentarz przykościelny w Trutnowach, ruina kościoła w Wocławach, strażnica wałowa w Kiezmarku.

Na terenie gminy znajduje się 158 stanowisk archeologicznych.

Formy i zasady ochrony zabytków.

W gminie Cedry Wielkie znajduje się 13 obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego; przedstawiono je poniżej w tabeli:

Nr rejestru zabytków województwa pomorskiego	Obiekt wg rejestru zabytków woj. pomorskiego	Obecne dane adresowe	Nr dawnego rejestru zabytków województwa gdańskiego /data wpisu	Obiekt wg dawnego rejestru województwa gdańskiego	Dawne dane adresowe
120	dom	Trutnowy, ul. Podcieniowa 7	9 10.11.1959	dom	Trutnowy 3
121	dom	Koszwały, ul. Gdańska 21	10 10.11.1959	dom	Koszwały 8
275	dom	Miłocin 8	178 19.12.1961	dom	Miłocin 18 (15)
291	kościół parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej z cmentarzem przykościelnym	Kiezmark, ul. Spacerowa 8	210 06.08.1962	kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej	Kiezmark
			1018 14.10.1987	cmentarz przykościelny	Kiezmark
294	kościół parafialny pw. św. Apostołów Piotra i Pawła z cmentarzem i plebanią	Trutnowy, ul. św. Piotra i Pawła 4	222 06.08.1962	kościół pw. św. Piotra i Pawła	Trutnowy 18
			1023 30.12.1987	cmentarz	Trutnowy
		Trutnowy, Aleja Lip 36	223 13.08.1962	plebania	Trutnowy 18
609	kościół parafialny pw. Aniołów Stróżów	Cedry Wielkie, ul. Osadników Wojskowych	486 30.05.1972	kościół parafialny pw. Aniołów Stróżów	Cedry Wielkie, ul. Osadników Wojskowych
806	ruina kościoła pw. św. Piotra i Pawła	Wocławy	489 07.02.1974	ruina kościoła pw. św. Piotra i Pawła	Wocławy
1299	kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela wraz z cmentarzem	Giemlice	1080 28.12.1989	kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela wraz z cmentarzem	Giemlice

1860	strażnica wałowa wraz z działką oraz starodrzewem - trzema lipami od strony wsch.	Kieżmark, ul. Wałowa 2	04.05.2010r.	strażnica wałowa wraz z działką oraz starodrzewem - trzema lipami od strony wsch.	Kieżmark
1889	kościół rzymskokatolicki filialny p.w. św. Brata Alberta wraz z działką oraz starodrzewem	Leszkowy	19.11.2012r.	kościół rzymskokatolicki filialny p.w. św. Brata Alberta wraz z działką oraz starodrzewem	Leszkowy
907	dwór	Miłocin 24/25	756 30.01.1978	dwór	Miłocin 24/25

SPIS TREŚCI

1. Zarządzanie Gminą.....	2
1.1. Władze gminy.....	2
1.2. Rada Gminy.....	2
1.3. Zagospodarowanie Przestrzenne.....	4
1.4. Urząd Stanu Cywilnego.....	6
2. Demografia.....	7
3. Lokalny rynek pracy.....	7
4. Finanse Gminy.....	8
4.1. Finanse.....	8
4.2. Środki finansowe zewnętrzne.....	10
5. Oświata i wychowanie.....	11
6. Pomoc Społeczna i Rodzina.....	14
7. Pomoc publiczna.....	26
7.1. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców.....	26
7.2. Pomoc publiczna dla rolników.....	26
7.3. Pomoc de minimis dla pracodawców.....	27
8. Mieszkalnictwo.....	27
9. Inwestycje.....	27
10. Infrastruktura.....	28
10.1. Drogi, chodniki i ścieżki rowerowe.....	28
10.2. Wodociągi i kanalizacja.....	30
10.3. Oświetlenie ulic, placów i dróg.....	30
10.4. Komunikacja.....	30
11. Środowisko.....	32
11.1. Utrzymanie zieleni.....	32
11.2. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska.....	33
12. Gospodarka nieruchomościami.....	40
12.1. Sprzedaż.....	40
12.2. Oddanie w wieczyste użytkowanie.....	40
12.3. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.....	40
12.4. Dzierżawa gruntów i budynków.....	40
12.5. Nabycie i przejęcie nieruchomości do zasobu gminnego.....	41
12.6. Trwały zarząd.....	41
13. Fundusz sołecki.....	41
14. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	43
15. Kultura.....	45
16. Sport.....	46
17. Zabytki.....	48